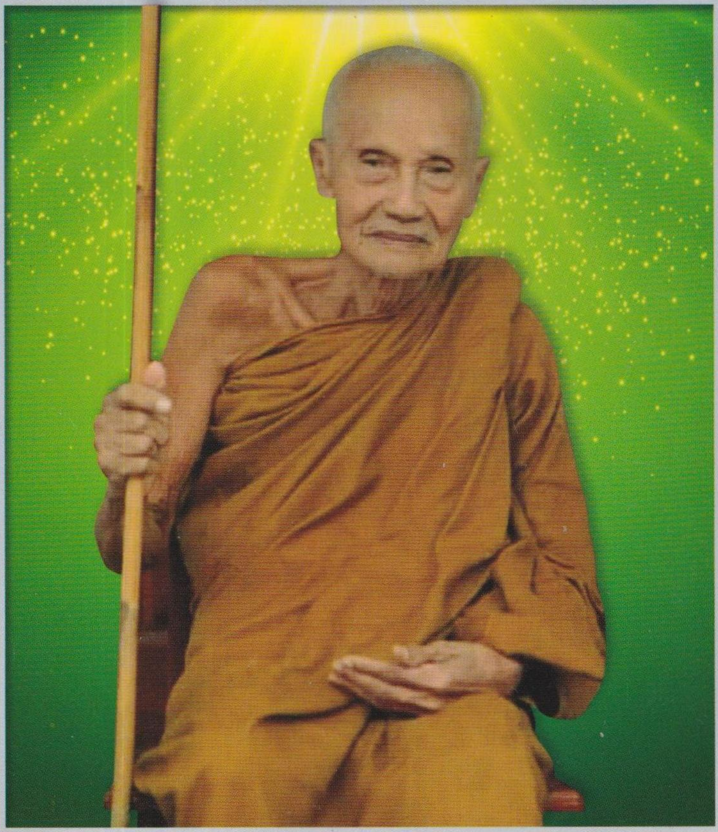

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร ช้อนทอง)

อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน

ณ เมรุชั่วคราววัดโพธิ์เอน

ตำบลบางขุนกอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๑๖.๐๐ น.

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร ช้อนทอง) วัดโพธิ์เอน

งานพระราชทานเพลิงศพ

พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร ช้อนทอง)

อายุ ๘๘ ปี พรรษา ๖๐

อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ๒๕๐๔ - ๒๕๖๑

ณ เมรุชั่วคราว วัดโพธิ์เอน

ตำบลบางขุนกอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

วันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เวลา ๑๖.๐๐ น.

หมายรับสั่งที่....๑๓๙๕๐........ **สำนักพระราชวัง**

๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพ พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ณ เมรุชั่วคราววัดโพธิ์เอน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

<u>วันอาทิตย์ ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓</u> เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิง

หน้าที่	กองพระราชพิธี
	นำหมายเรียน เจ้าภาพศพ พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) เพื่อทราบ ติดต่อขอรับกล่องเพลิงพระราชทานที่กระทรวงวัฒนธรรม ในพระบรมมหาราชวัง ไปปฏิบัติ.

พลอากาศเอก

(สถิตย์พงษ์ สุขวิมล)

เลขาธิการพระราชวัง

สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ

เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า พระครูนนทวราภรณ์ ฐิตสาโร อดีตเจ้าอาวาส วัดโพธิ์เอน ได้มรณภาพเมื่อวันที่ ๑๘ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จบรมบพิตร พระราชสมภารพระองค์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงพระกรุณาโปรดพระราชทานเพลิงศพ พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร)

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแด่ พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) และคณะสงฆ์วัดโพธิ์เอน ตลอดจนศิษยานุศิษย์ เป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้

หากพระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) หยั่งทราบโดยญาณวิถีทางใดทางหนึ่ง จะพึงมีจิตปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงยิ่งในครั้งนี้

อาตมาภาพและคณะสงฆ์วัดโพธิ์เอน ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสถวายพระพรชัยมงคล ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ และจักเทิดทูนไว้เป็นสรรพสิริมงคลสืบต่อไป

ขอถวายพระพร

พระปลัดไอยรา อาภากโร

เจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน

และคณะสงฆ์วัดโพธิ์เอน

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระกรุณาโปรด พระราชทานเพลิงศพ
พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร ช้อนทอง)
อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ต.บางขุนกอง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

วันเสาร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๓

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ (เปิดหีบ)

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์ - สามเณร ๑๐๐ รูป

เวลา ๑๒.๐๐ น. พระสงฆ์ประกอบพิธีขอขมาต่อสรีรสังขาร พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) คณะศิษยานุศิษย์นำสรีรสังขารสู่จิตกาธาน (เมรุชั่วคราว)

เวลา ๑๙.๐๐ น. พระสงฆ์ ๔ รูป สวดพระอภิธรรม

วันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกับวันขึ้น ๙ ค่ำเดือน ๓

เวลา ๑๐.๐๐ น. แสดงพระธรรมเทศนา ๑ กัณฑ์

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์ ๑๐๐ รูป

เวลา ๑๒.๐๐ น. พระสงฆ์สวดมาติกา บังสุกุล

เวลา ๑๕.๓๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป พิจารณาผ้าบังสุกุล (หน้าเมรุชั่วคราว)

เวลา ๑๖.๐๐ น. พระราชทานเพลิงศพ

วันจันทร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓ ตรงกันวันขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๓

เวลา ๐๗.๐๐ น. ทำพิธีเก็บอัฐิ (สามหาบ)

เวลา ๐๗.๓๐ น. ถวายภัตตาหารเช้า

เวลา ๑๐.๓๐ น. พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ ฉลองอัฐิ

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลแด่พระภิกษุสงฆ์จำนวน ๗๙ รูป

คณะสงฆ์ ทายกทายิกา และคณะศิษยานุศิษย์วัดโพธิ์เอน ร่วมกันจัดงาน

อาลัยหลวงพ่อ

นับแต่หลวงพ่อเป็นเจ้าอาวาสเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา ก็ได้พัฒนาวัดมาโดยตลอด ไม่ว่าการบูรณะหรือสร้างใหม่อย่างโบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ เป็นต้น ดูงดงามเจริญตา กล่าวได้ว่า ไม่มียุคใดเจริญเท่ายุคของหลวงพ่อ ทั้งเคยปรารภว่าผมเป็นเพียงพระอนุจร ทำได้แค่นี้ ผมสบายใจ นี่คือความในใจที่เผยมาให้ได้ยิน

ปัจจุบัน วัดมีถาวรวัตถุครบถ้วน ส่องประกายความเจริญความงามให้ปรากฏ สิ่งปรักหักพังทรุดโทรมที่เคยเป็นมาในอดีตนานนับศตวรรษได้หายไป มิปรากฏให้เห็นอีก ทั้งหมดนี้ หลวงพ่อได้ทุ่มเทฟันฝ่า ทำด้วยสติปัญญาความสามารถและพากเพียร นำพาวัดให้เจริญไม่ทรุดโทรม จึงสมนามของท่านพระนักพัฒนา ย่อมเชื่อว่าเป็นพระผู้ให้คุณแก่วัด แก่พระศาสนาอย่างแท้จริง

ขออำนาจแห่งกุศลผลบุญทั้งหลายที่หลวงพ่อได้บำเพ็ญมาตามลำดับ และกุศลทักษิณานุประทานที่คณะสงฆ์ คณะศิษยานุศิษย์ญาติมิตร และประชาชนทั้งหลาย ได้บำเพ็ญอุทิศถวายนั้น จงประมวลเป็นวิบากสมบัติ ศุภวิบุลมนุญผล ส่งเสริมเพิ่มบารมีธรรมแก่หลวงพ่อในสุคติวิสัยสัมปรายภพจนตราบเท่าถึงพระนิพพานด้วยเทอญ

พระปลัดไอยรา อาภากโร

พระปลัดไอยรา อาภากโร

เจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน

คำอาลัยนายก อบต.บางขุนกอง

กระผมนายอนุพงษ์ กันพุ่ม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนกอง ต้องขอแสดงความเสียใจกับญาติโยมและบุคคลในตระกูลของท่านพระครูนนทวราภรณ์ ที่ท่านมรณภาพไปเมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ และต้องขอบคุณคนในตระกูลของท่านพระครูนนทวราภรณ์ทุกคน ที่ได้เป็นกำลังใจให้ท่านพระครูนนทวราภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ในการดูแลวัดและสร้างถาวรวัตถุสร้างวัด สร้างศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง ได้ใช้หลักธรรมพัฒนาจิตใจคนให้เกิดความรัก ความสามัคคีในชุมชน ท่านได้เป็นเจ้าอาวาสมา ๕๖ ปี ได้ปกครองพระสงฆ์ ให้คำสั่งสอนพระธรรมวินัย หลักคิดกับพระลูกศิษย์ให้เกิดความเจริญในครอบครัวและสังคม

ท้ายนี้ ในกุศลผลบุญคุณงามความดีที่ท่านพระครูนนทวราภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอนที่ได้สร้างสมมา ๕๖ ปี จงเป็นปัจจัยหนุนส่งให้ดวงวิญญาณของท่านพระครูนนทวราภรณ์ ไปสู่สุคติสวรรค์ในสัมปรายภพชั่วนิรันดร

อนุพงษ์ กันพุ่ม

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนกอง

คำไว้อาลัย

พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอ้น ได้บำเพ็ญประโยชน์ไว้ในศาสนามากมาย ได้ปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรในวัดเป็นอย่างดี เป็นพระที่มีเมตตาธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยสงเคราะห์ประชาชนและศิษยานุศิษย์ โดยมิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เป็นที่รักใคร่เคารพนับถือของศิษย์และประชาชนทั่วไป

ในด้านการก่อสร้าง หลวงพ่อได้ก่อสร้างและซ่อมแซมถาวรวัตถุและเสนาสนะของสงฆ์ไว้ภายในวัดและนอกวัดเป็นจำนวนมาก อันจะเป็นอนุสาวรีย์ให้เห็นคุณความดีตลอดไป

กาลเวลาย่อมกลืนกินชีวิตมนุษย์และสัตว์ทุกรูปทุกนาม หลวงพ่อก็หนีไม่พ้นกฎธรรมชาติคือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่คุณความดีจะจารึกอยู่ในดวงจิตศิษย์ตลอดไป

ด้วยบุญกุศลและคุณความดี ที่หลวงพ่อได้บำเพ็ญมา ขอจงเป็นพลวปัจจัยนิสัยตามส่งให้หลวงพ่อไปสู่แดนสุคติในสัมปรายภพด้วยเถิด

กราบคารวะด้วยความเคารพ

(นายนำโชค กลีบบัว)

ไวยาวัจกร

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนกอง

คำไว้อาลัย

พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร) เป็นพระที่ได้สร้างคุณประโยชน์ไว้กับพระพุทธศาสนา และประชาชนไม่น้อย โดยบุคลิกส่วนตัวเป็นพระที่สมถะ มีศีลาจารวัตรงดงาม สงบเสงี่ยม เรียบร้อย พูดน้อยและโอบอ้อมอารี ปกครองลูกวัดให้อยู่เย็นเป็นสุขถ้วนหน้า ใครได้เข้ามาพึ่งใบบุญของท่านแล้ว จะรู้สึกว่าร่มเย็นเป็นสุขดุจดังนกน้อยที่ได้อาศัยร่มโพธิ์ร่มไทร ในฐานะเจ้าอาวาส หลวงพ่อได้ทะนุบำรุงดูแลรักษาและพัฒนาวัดจนเจริญมาโดยลำดับ

บัดนี้ หลวงพ่อได้มรณภาพไปอย่างไม่มีวันกลับ ซึ่งเป็นไปตามคติธรรมของสังขาร คือ เกิด แก่ เจ็บ และตาย อันไม่มีใครหลีกเลี่ยงได้ นับเป็นความสูญเสียของคณะสงฆ์ และนำความเศร้าโศกเสียใจมายังคณะศิษยานุศิษย์ และผู้ที่เคารพนับถือท่านเป็นอย่างมาก

หลวงพ่อเป็นพระที่คิดดี ทำดี มาโดยตลอด แต่ท้ายที่สุดก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงความตายได้ จำต้องจากทุกคนไป ทิ้งสมบัติทั้งหมดไว้บนโลกมนุษย์ คงติดตัวไปแต่คุณความดี อันเป็นอัตตสมบัติที่ได้สร้างไว้เท่านั้น

ขออำนาจกุศลผลบุญที่หลวงพ่อได้บำเพ็ญมา และบุญกุศลที่ศิษยานุศิษย์ ญาติมิตร และท่านที่เคารพนับถือ ได้บำเพ็ญอุทิศถวาย จงเป็นพลวปัจจัยส่งเสริมให้ดวงวิญญาณของหลวงพ่อ จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพเทอญ

กราบด้วยความเคารพ

(นายวิศิษย์ศักดิ์ ปานเกตุ)
ไวยาวัจกร
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ ตำบลบางขุนกอง

รักและอาลัยหลวงพ่อ

ผมกับน้องชายอีก ๑ คน ได้มาอาศัยเป็นเด็กวัดโพธิ์เอน ซึ่งมีหลวงอาเป็นเจ้าอาวาส หลวงอาเป็นพระที่มีความขยันขันแข็ง เจ้าระเบียบ และดุ เพราะท่านเคยเป็นทหารอากาศมาก่อน แต่จิตใจโอบอ้อมอารีมีความเมตตา ได้อบรมสั่งสอนให้ผมเป็นคนดี ขยันหมั่นเพียร อดทน กตัญญูรู้คุณ รักครอบครัว พอเติบโตขึ้นก็ได้ออกจากวัดไปทำงานและมีครอบครัว และได้กลับมาเยี่ยมหลวงอาสม่ำเสมอ

พ.ศ. ๒๕๐๔ หลวงอาป่วยเป็นโรคหัวใจ เข้าผ่าตัดทำบายพาสเส้นเลือดหัวใจ ณ โรงพยาบาลภูมิพล ผมได้มาดูแลโดยนอนเฝ้าที่กุฏิบ่อยขึ้นและขับรถพาท่านไปกิจนิมนต์ต่าง ๆ เนื่องจากท่านมีอายุมากขึ้นและเดินไม่ค่อยสะดวก

วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ หลวงอาป่วยด้วยโรคปอดติดเชื้อ เข้าพักรักษาตัว ณ โรงพยาบาลสงฆ์ เป็นเวลา ๗ เดือนเศษ

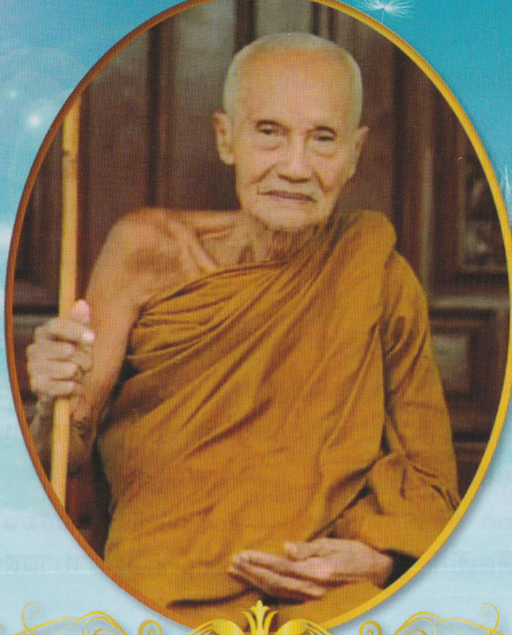
ก่อนเข้าโรงพยาบาลครั้งสุดท้าย ท่านเรียกผมเข้าไปใกล้ ๆ แล้วพูดว่า "ออด" ที่เรียกว่า "หลวงอา" นั้น เปลี่ยนเป็นเรียกว่า "หลวงพ่อ" ได้ไหม ผมคิดอยู่นานเพราะไม่เคยเรียกมาก่อนเลย และผมก็เรียกท่านว่า "หลวงพ่อ" พอเรียกว่า "หลวงพ่อ" เท่านั้น ท่านก็น้ำตาซึม แล้วพูดว่า "ออด" หลวงอาคิดว่า ออดเป็นลูกของหลวงอามาโดยตลอด ทำให้ผมร้องไห้ไปด้วย นับว่าเป็นความรักความผูกพันที่มีต่อกัน หลวงอาครับ ต่อไปนี้จะไม่มีหลวงอาในใจผมอีกต่อไป จะมีแต่ "หลวงพ่อ" ในใจผมตลอดไป จนกว่าผมจะจากโลกนี้ไป

ตลอดระยะเวลา ๒๐ ปีเศษ ที่ผมได้มาดูแลรับใช้หลวงพ่อ คงเห็นว่าผมลำบากมาก ท่านจึงให้ความรัก ความเมตตากับผมเป็นอย่างมาก หากชาติหน้ามีจริงขอให้ผมได้เกิดเป็นลูกของหลวงพ่อจริง ๆ นะครับ

ขอให้ดวงวิญญาณของหลวงพ่อ จงไปสู่สุคติสู่ภพภูมิที่ดีในสัมปรายภพด้วยเทอญ

ด้วยรักและผูกพัน

(นายเสนาะ จิ้นบัว) หลาน

ประมวลภาพพิธีถวายน้ำสรงศพ

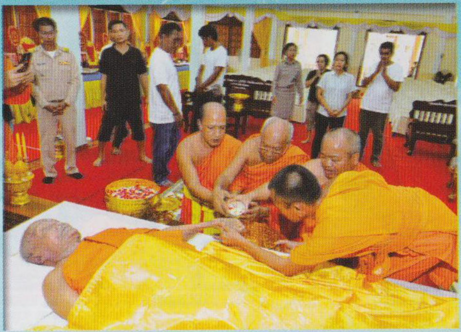
และพิธีบำเพ็ญกุศลสวดอภิธรรมศพ

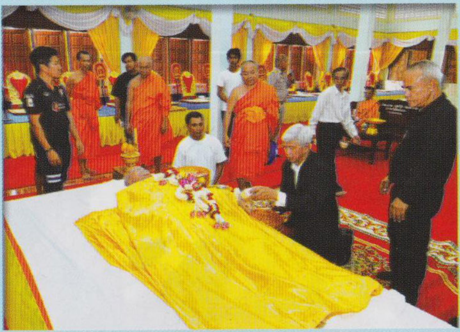
พระครูนนทวราภรณ์ (พร ฐิตสาโร ช้อนทอง)

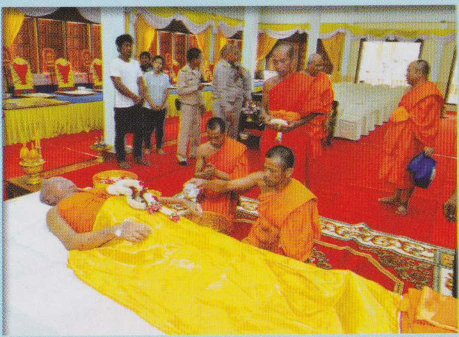
อดีตเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน

ตำบลบางขุนกอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

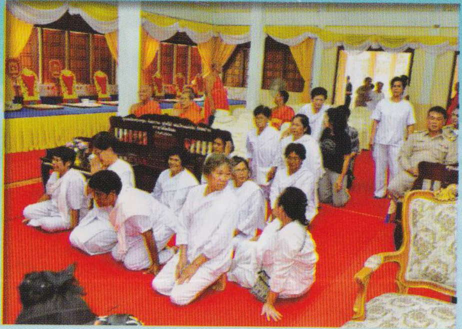

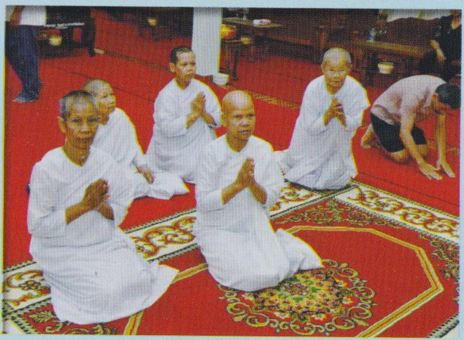
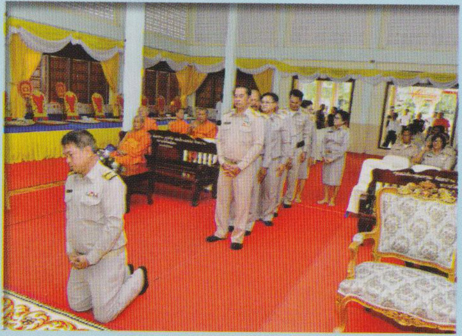

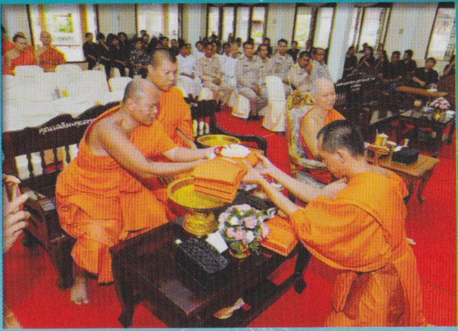

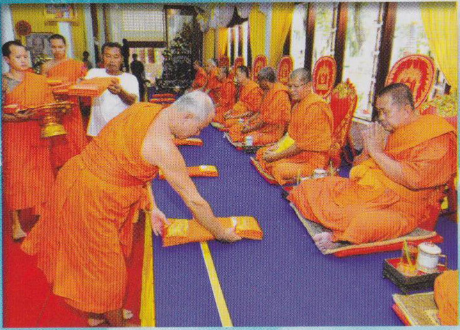

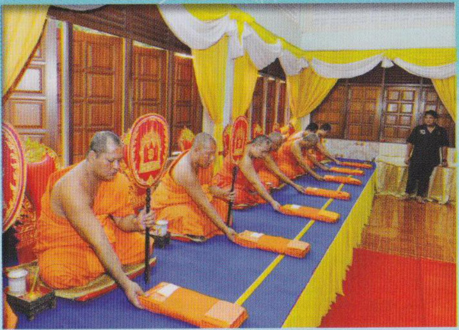

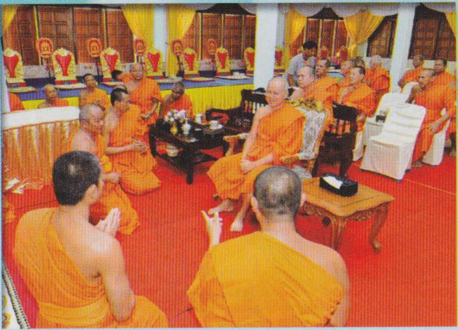

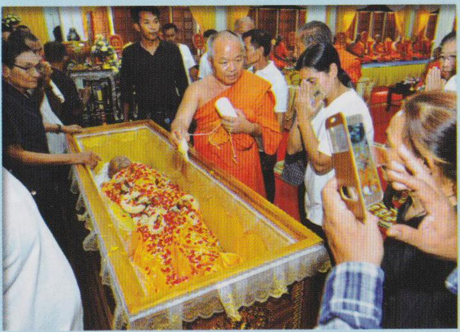

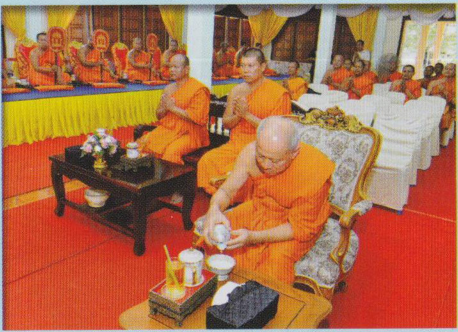

ครอบครัว มีแจ้ง

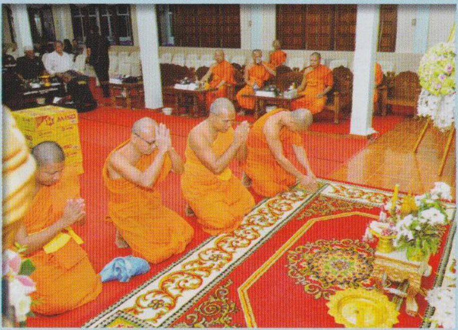
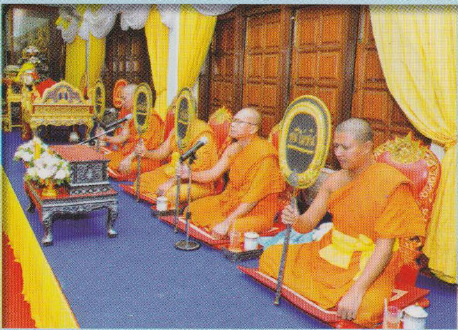
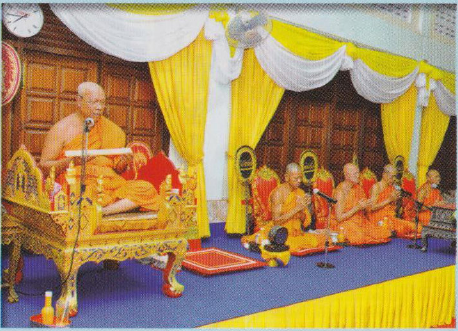

คุณเฉลิม-คุณจรูญ ต้อยปาน อุทิศให้ พ่อจวน-แม่ทิ่ม
ถวายวัดโพธิ์เอน
1 ม.ค. 2554

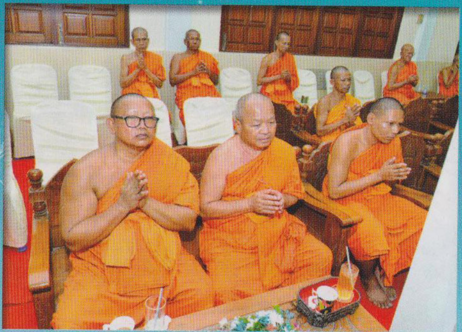

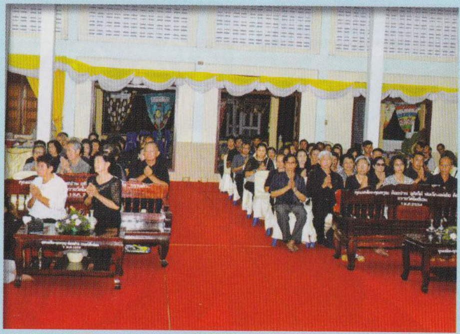

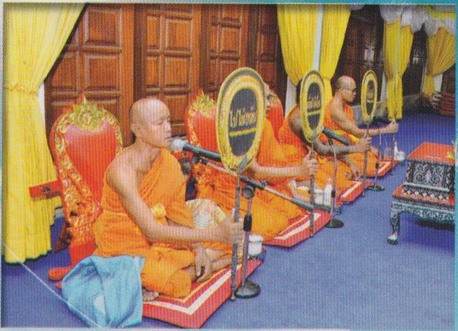
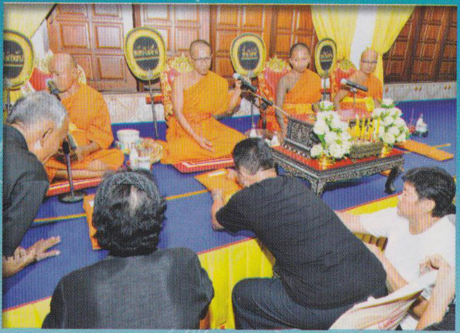

อุทิศให้ พ่อจวน-แม่กิ่ง
2564

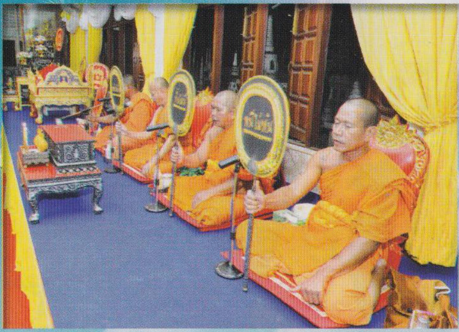
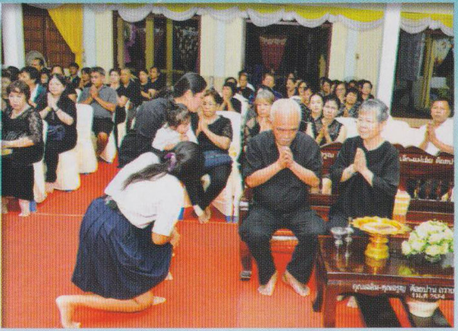

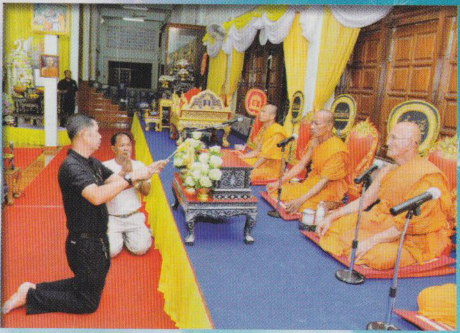

NAUTICA

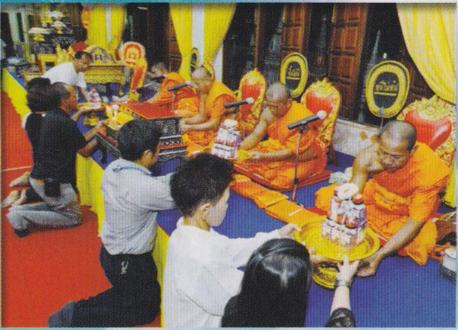

คุณเฉลิม-คุณจรูญ ต้อยปาน อุทิศให้ พ่อเล็ก-แม่เอ่ย ต้อยปาน
ถวายวัดโพธิ์เอน
1 ม.ค.2554

คุณเฉลิม-คุณจรูญ ต้อยปาน อุทิศให้ พ่อเล็ก-แม่
ถวายวัดโพธิ์เอน
1 ม.ค2554

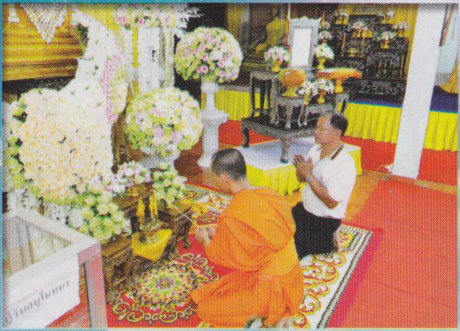

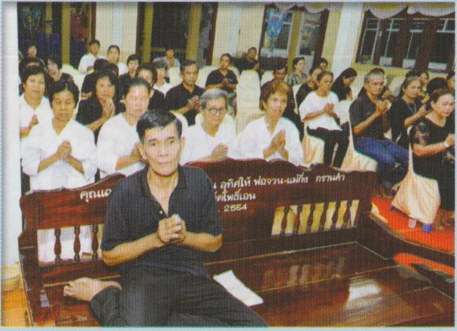

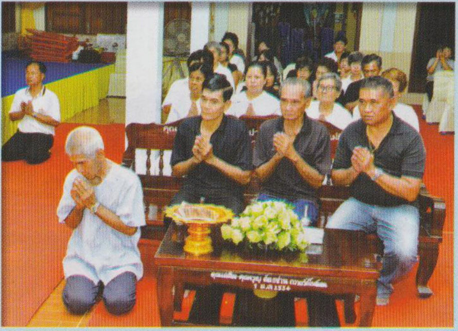

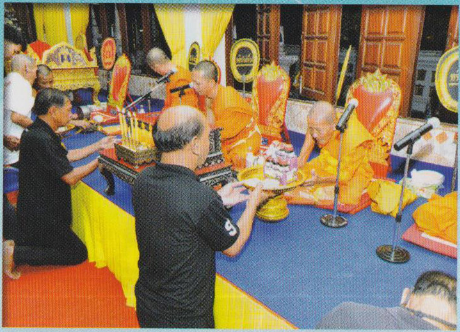

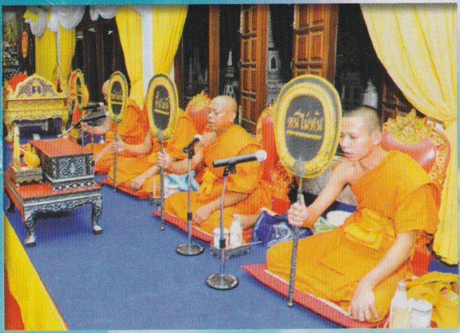

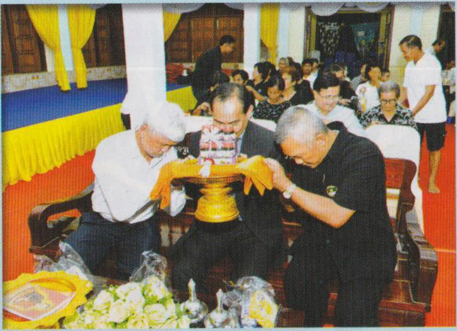

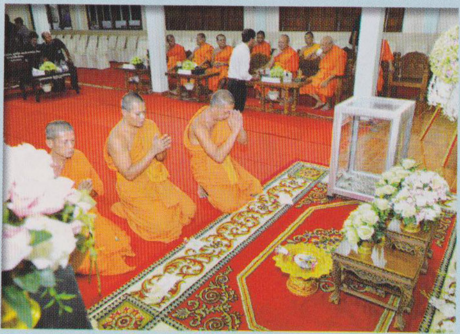

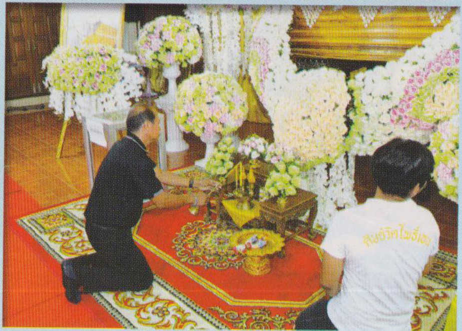

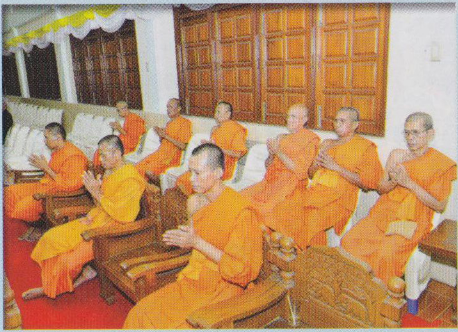

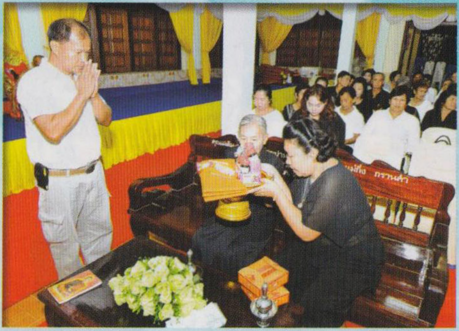

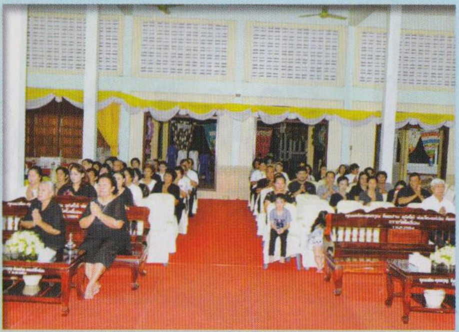

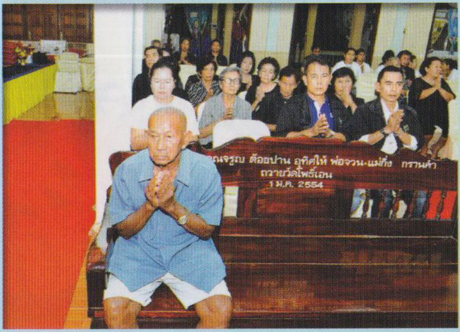

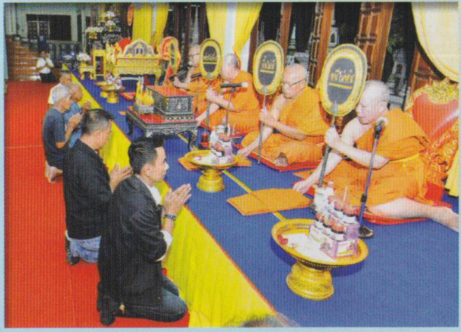

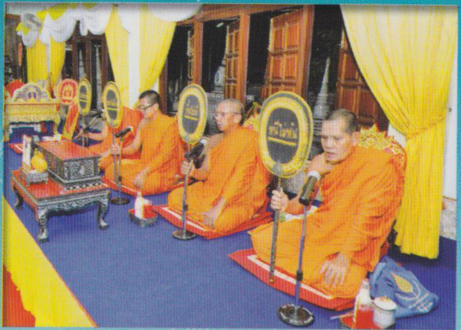

ต้อยปาน อุทิศให้ พ่อจวน-แม่กิ่ง กรานคำ
ถวายวัดโพธิ์เอน
1 ม.ค. 2554

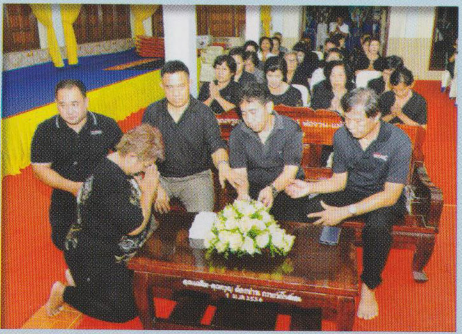

อุทิศให้ พ่อจวน-แม่กิ่ง กรานคำ
1 ม.ค. 2554

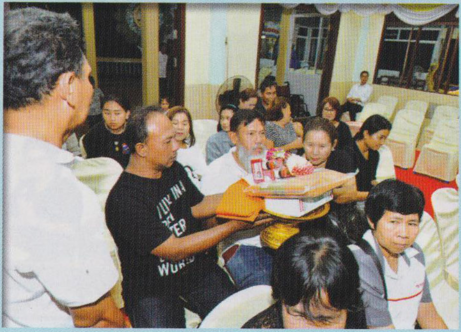

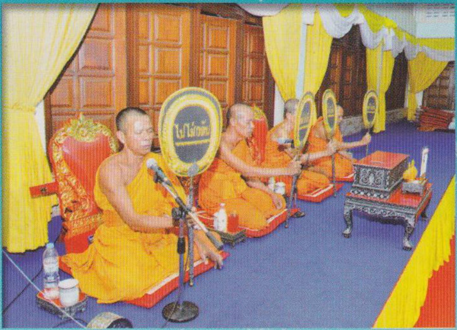
คุณเฉลิม•คุณจรูญ ต้อยปาน อุทิศให้
ถวายวัดโพธิ์เอน

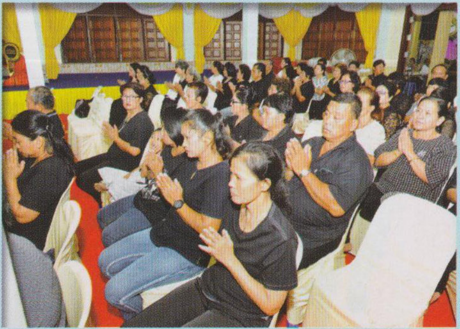

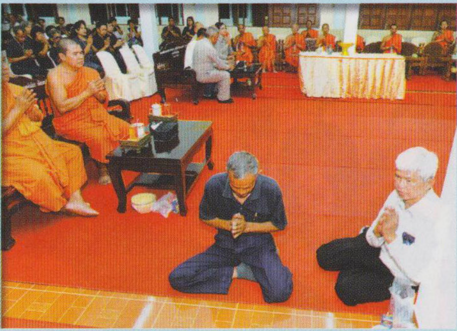

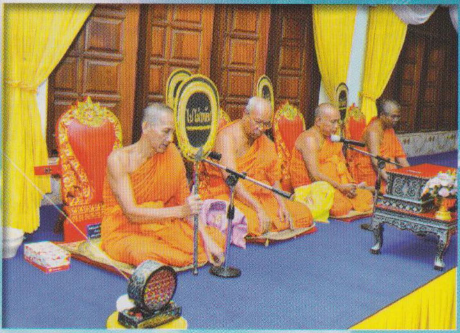
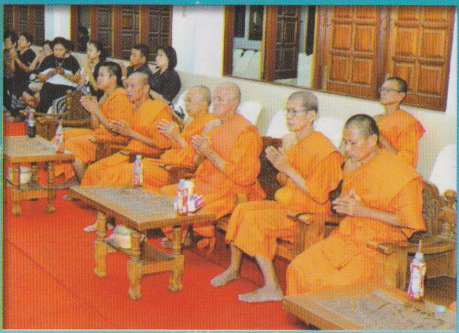

ครอบครัว

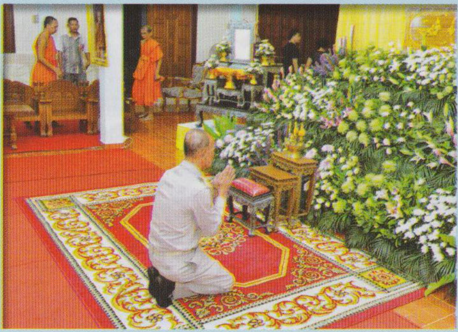

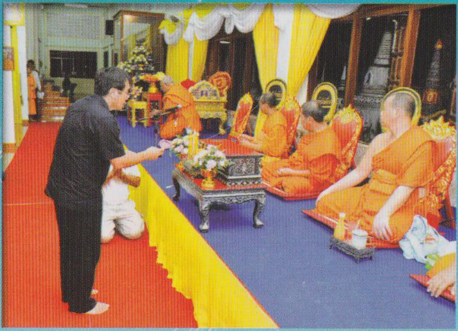

มีแจ้ง
เสนาะ -นพวรรณ จิ้นบัว
แม่จำลอง ปานเกตุ
และครอบครัว

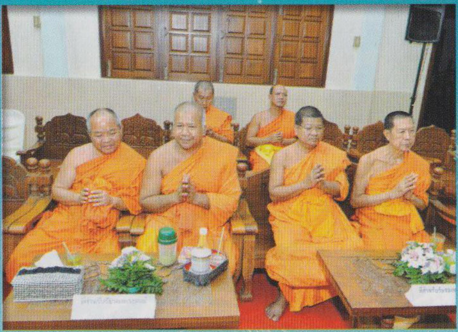

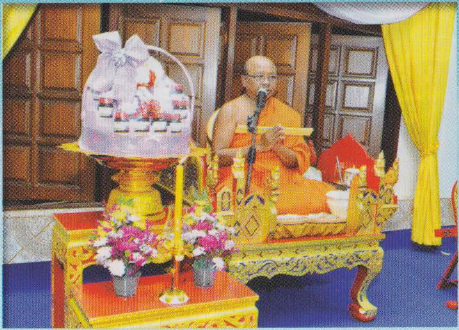

อดีต.สส.วไลพร อัจฉริยะประสิทธิ์

จันทร์ประสงค์
อดีต ส.ส.

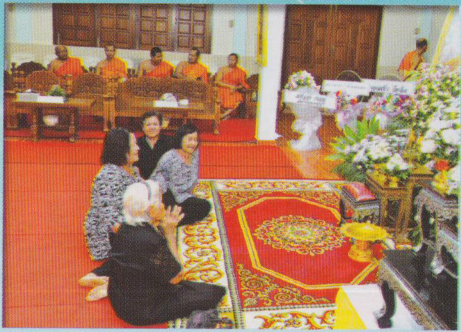

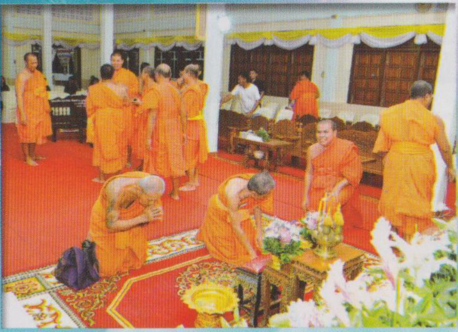

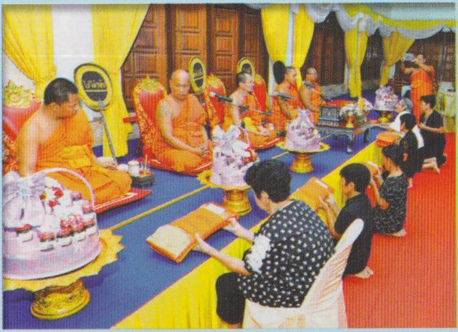

POLICE

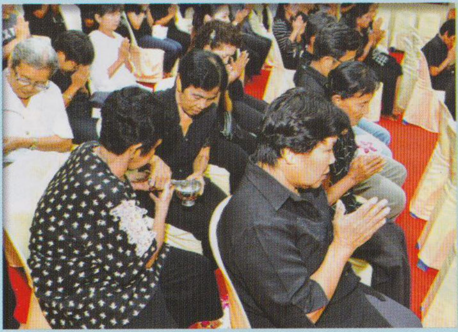

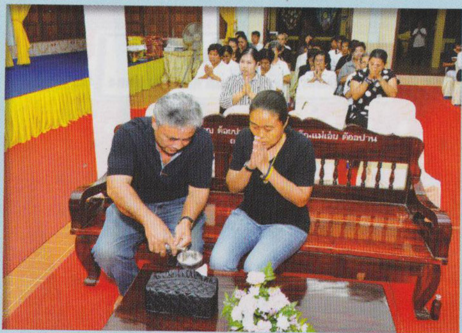

อนุพงษ์ กันพุ่ม
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนกอง

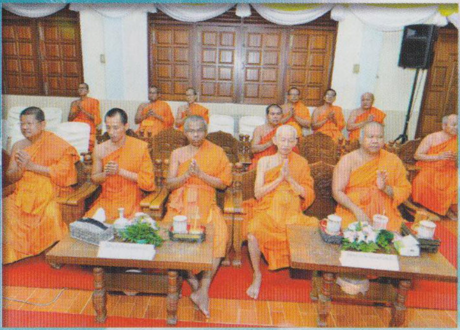

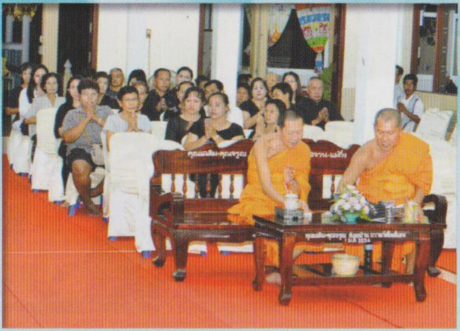

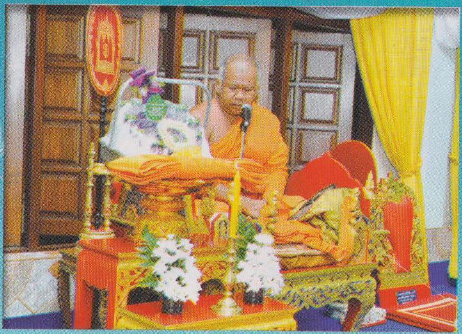

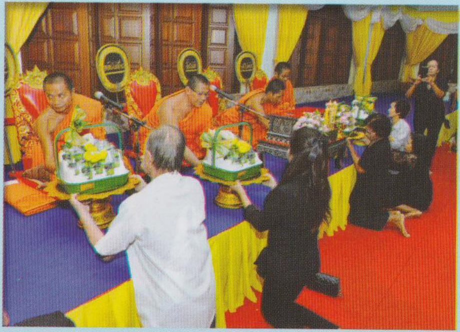

ย ต้อยปาน

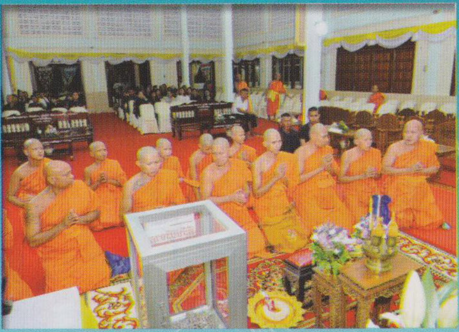

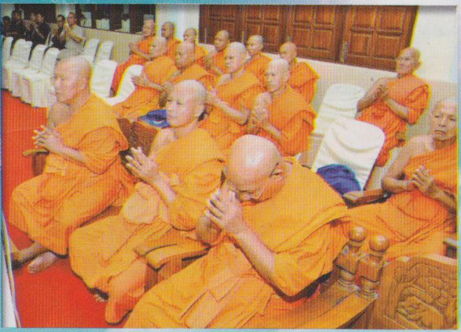

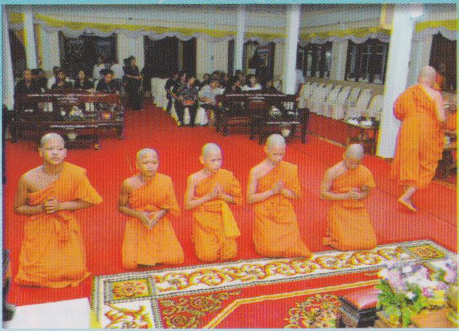

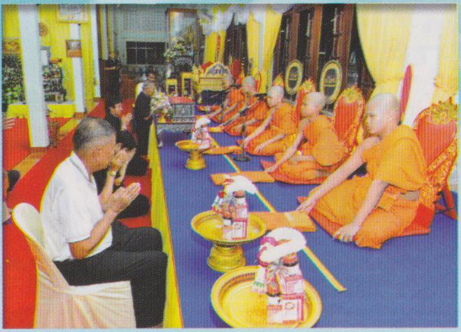

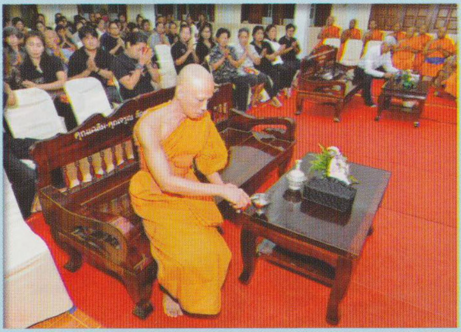

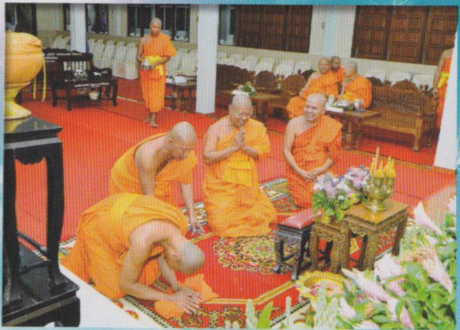

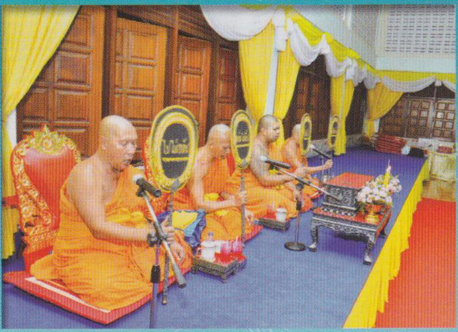
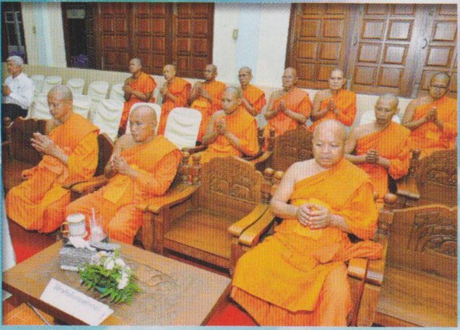

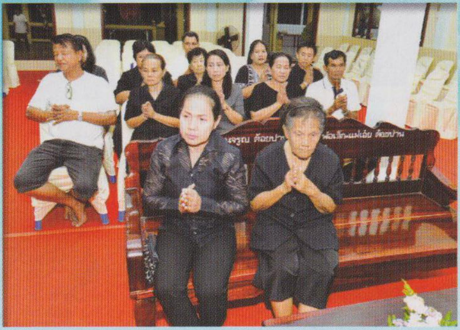

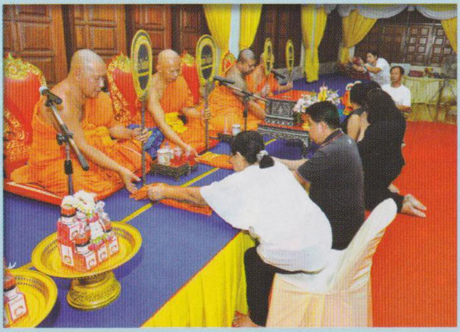
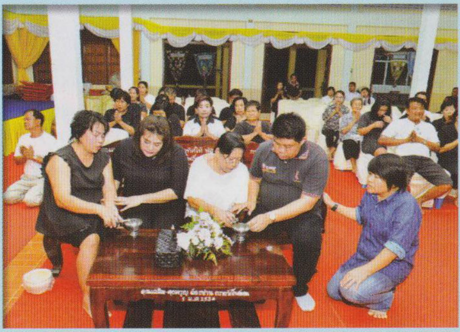

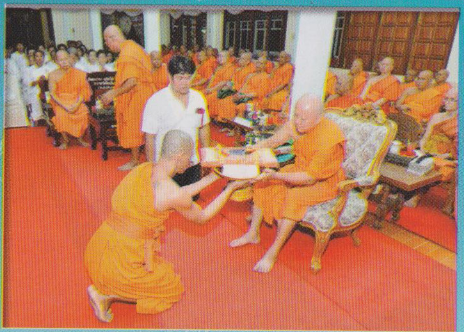

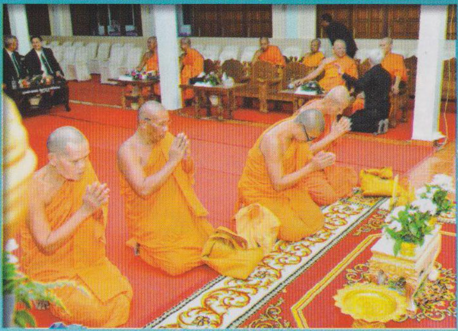
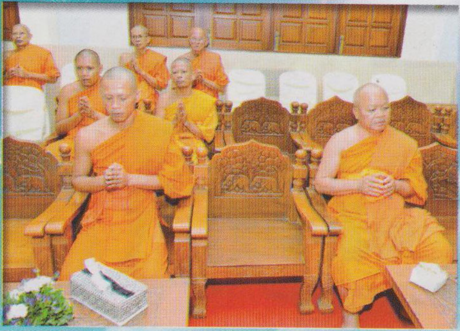

คณะสงฆ์ อ.เมืองนนทบุรี

คณะอุบาสก อุบาสิกา
อ.เมืองนนทบุรี

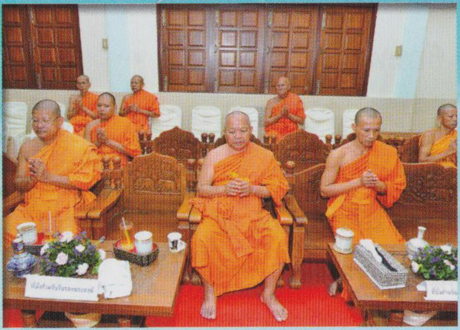
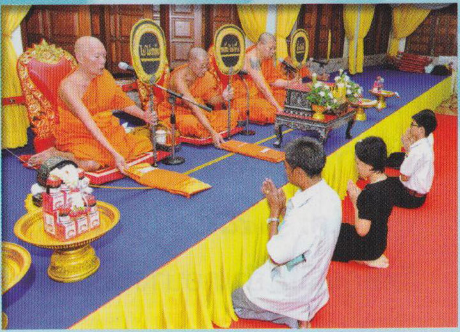

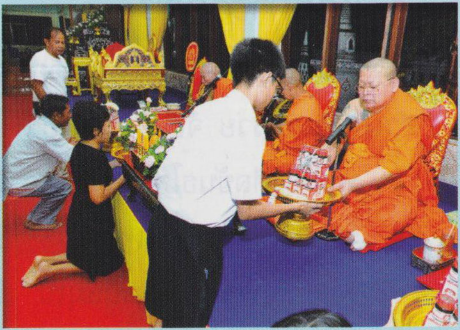

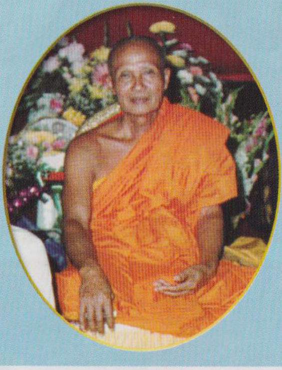

ประวัติโดยสังเขป

ชาติภูมิ ชื่อ พร นามสกุล ช้อนทอง
เกิดวันพุธที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๓ ปีมะเมีย
ณ บ้านเลขที่ ๑๑๑ หมู่ ๒
ต.บางม่วง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี
เป็นบุตรชายคนเดียวของคุณพ่อใช้
คุณแม่แพ ช้อนทอง

การศึกษาทางโลก

พ.ศ. ๒๔๘๕ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดพิกุลเงิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี

ชีวิตทางธรรม

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๐๐ ได้อุปสมบท ณ วัดจำปา ตำบลบางขุนกอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยมี

พระครูศีลขันธโสภณ เป็นพระอุปัชฌาย์
พระมหากังวาน เหมโก เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระอธิการผ่อง ฐานธมฺโม เป็นพระอนุสาวนาจารย์
ได้รับฉายาว่า **ฐิตสาโร**

การศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๐ สอบได้นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ. ๒๕๐๑ สอบได้นักธรรมชั้นโท
พ.ศ. ๒๕๐๒ สอบได้นักธรรมชั้นเอก
พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้ศึกษาพระอภิธรรม ที่วัดหนองแขม กรุงเทพฯ

หน้าที่การงาน

พ.ศ. ๒๕๐๔	ได้รับแต่งตั้งเป็นรักษาการเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน
๓ สิงหาคม ๒๕๐๕	ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน
๒๒ ธันวาคม ๒๕๑๓	ได้รับแต่งตั้งเป็นพระคู่สวด "พระกรรมวาจาจารย์"
พ.ศ. ๒๕๓๒	ได้รับแต่งตั้งเป็นรักษาการเจ้าอาวาส วัดบางไกรนอก

สมณศักดิ์

๕ ธันวาคม ๒๕๓๘	ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระครูสัญญาบัตร เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ ชั้นโท ในราชทินนามว่า **"พระครูนนทวราภรณ์"**
๕ ธันวาคม ๒๕๕๓	ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครู สัญญาบัตรเจ้าอาวาสวัดราษฎร์ ชั้นเอก ในพระราชทินนามเดิม

งานสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์

หลวงพ่อได้มาปกครองวัดโพธิ์เอน ต่อจากพระอธิการพริ้ม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ ท่านได้ก่อสร้าง และปฏิสังขรณ์ ถาวรวัตถุ เสนาสนะของสงฆ์ทั้งภายในวัดและนอกวัดเป็นจำนวนมาก อันจะเป็นอนุสาวรีย์ส่งให้เห็นความดีงามของท่านตลอดไป เช่น

- การบูรณะศาลาการเปรียญ ซึ่งมีใต้ถุนต่ำมากและปรักหักพังเกือบหมด
- บูรณะหอสวดมนต์ หอฉัน
- บูรณะพระอุโบสถหลังเดิม

- บูรณะวิหารหลวงพ่อขุนกอง
- สร้างกุฏิสงฆ์สองชั้น ครึ่งตึก ครึ่งไม้ ๓ หลัง
- สร้างกุฏิเรือนไทย ๓ ชั้น
- สร้างกุฏิสงฆ์เรือนไทยพื้นคอนกรีตใต้ถุนโล่ง ๓ หลัง
- สร้างวิหารหลวงพ่อซุ้ม
- สร้างห้องน้ำ
- สร้างพระอุโบสถหลังใหม่ กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๔๕ เมตร
- สร้างเมรุ และศาลาบำเพ็ญกุศล
- ขุดบ่อน้ำบาดาล
- สร้างศาลาที่พักผู้โดยสารลงเรือริมคลองบางกอกน้อย
- ให้ใช้พื้นที่วัดสร้างถนนรอบวัดเพื่อการสัญจรไป-มา

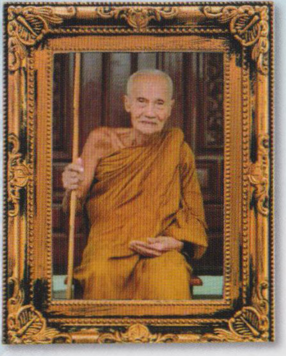
การสร้างพระ

พ.ศ. ๒๕๒๑ • สร้างเหรียญหลวงพ่อซุ้ม รุ่นที่ ๑ มีพิธีพุทธาภิเษก โดย พระครูกิตตินนทคุณ (หลวงพ่อกี๋ วัดหูช้าง) เป็นประธาน

พ.ศ. ๒๕๔๘ • สร้างเหรียญหลวงพ่อซุ้ม รุ่นที่ ๒
- พระปิดตาปรอท
- พระบูชาหลวงพ่อซุ้ม

เพื่อเป็นของที่ระลึกในงานผูกพัทธสีมา ฝังลูกนิมิตพระอุโบสถหลังใหม่ วันที่ ๕ - ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

วาระสุดท้ายแห่งชีวิต

หลวงพ่อ ปกติท่านแข็งแรง สมบูรณ์ ไม่ค่อยจะเจ็บป่วย มีจิตใจเข้มแข็ง อดทน ปั้นปลายชีวิต เริ่มป่วยจนต้องเข้ารักษาเป็นครั้งแรก ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยการผ่าตัดหัวใจ ณ โรงพยาบาลภูมิพล

วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ หลวงพ่อมีอาการหนาวสั่น เป็นไข้ คณะสงฆ์และญาติได้นำหลวงพ่อไปรักษาที่โรงพยาบาลสงฆ์ แพทย์วินิจฉัยว่า ติดเชื้อในปอด

การเข้ารักษาตัวครั้งนี้ พระภิกษุสามเณร ศิษยานุศิษย์ และท่านที่เคารพนับถือ ต่างมีความห่วงใยในอาการป่วยครั้งนี้ ได้ติดตามหมุนเวียนกันไปเยี่ยมอาการเสมอมา

ผู้อำนวยการโรงพยาบาล นายแพทย์ พยาบาล ได้พยายามเยียวยารักษาจนสุดความสามารถ แต่แล้วในที่สุดหลวงพ่อก็ได้มรณภาพด้วยอาการสงบด้วยโรคปอดติดเชื้อ ณ โรงพยาบาลสงฆ์ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๑ เวลา ๐๑.๓๕ น. สิริรวมอายุได้ ๘๘ ปี ๑ เดือน ๒๐ วัน ครองสมณเพศ ๖๐ พรรษา เป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ๕๖ ปี และปกครองวัดโพธิ์เอนมาเป็นเวลา ๕๗ ปี

ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ หลวงพ่อเป็นผู้ที่เคร่งครัดต่อการปฏิบัติตนของพระภิกษุสงฆ์ มีความเมตตากรุณาต่อสาธุชน ทะนุบำรุงพระพุทธศาสนา ไม่ย่อท้อต่อการปฏิบัติภารกิจของสงฆ์ จะเห็นได้จากผลงานของท่านมากมายนับเป็นแบบอย่างที่ดีของคณะสงฆ์ศิษยานุศิษย์

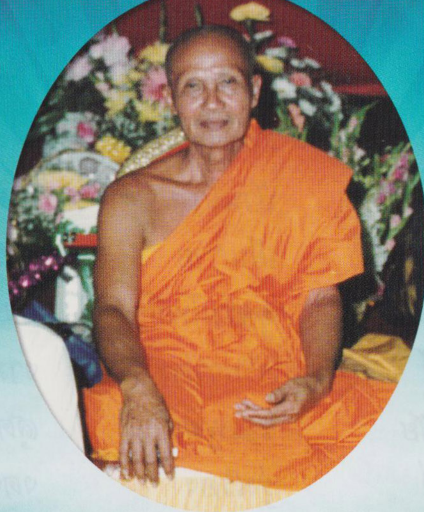
ขอให้ผลบุญทั้งหลายทั้งปวงได้น้อมนำเป็นปัจจัยส่งผลให้ดวงวิญญาณของหลวงพ่อไปสู่ภพภูมิที่ดี ถึงซึ่งนิพพานอันเป็นที่หมายสูงสุดในอนาคตกาลเทอญ

อาลัยหลวงปู่

ณ ดินแดน	แห่งนี้	เจิดจรัส
ผ้ากาสา	วพัตร์	เหลืองสดใส
อาบแสงธรรม	แสงทอง	ผ่องอำไพ
หลวงพ่อพร	มอบให้	กับพวกเรา
นับถอยหลัง	เมื่อครั้ง	ในอดีต
ชุมชน	น้อยนิด	สุดเงียบเหงา
ไร้อาชีพ	ยากจน	ทนซบเซา
วัดของเรา	เปลี่ยวร้าง	ว่างพระเณร
หลวงพ่อพร	มาจาก	วัดจำปา
มีศรัทธา	พัฒนามั่น	วัดโพธิ์เอน
ด้วยปัญญา	บารมี	ไม่เบี่ยงเบน
วัดโพธิ์เอน	รุ่งเรือง	เรื่อยมา
มอบชีวิต	ให้เป็น	พุทธบูชา
มุ่งศึกษา	พระธรรม	นำชีวา
หวังพ้นทุกข์	พ้นภัย	ดังสัมมา
เรื่องวาจา	พูดตรงนั้น	ท่านเลื่องลือ
ทำนุบำรุง	ศาสนะ	สถานนำ
สร้างโรงเรียน	ปฏิบัติธรรม	นั้นขึ้นชื่อ
โบสถ์ศาลา	การเปรียญ	งามระบือ
หอสวดมนต์	นั้นหรือ	งดงามจริง
ซ่อมกุฏิ	ของสงฆ์	พระคุณเจ้า
สร้างเมรุ	เผาศพ	จำเป็นยิ่ง

จะเหนื่อยยาก	เพียงใด	ไม่ประวิง
นำทุกสิ่ง	เพื่อวัด	และชุมชน
เป็นผู้นำ	ขุดบ่อ	น้ำบาดาล
พระสงฆ์	และชาวบ้าน	ได้รับผล
ทั้งบ้านใกล้	บ้านไกล	ได้ทุกคน
ชื่นกมล	เย็นกาย	สายวารี
หลวงพ่อพร	ดูจร่มโพธิ์	บวรพุทธ
ศีลพิสุทธิ์	จริยาวัตร	งามเต็มที่
เป็นหลักชัย	ชาวพุทธ	สุดเปรมปรีดิ์
พลิกทุกที่	รุ่งเรือง	งดงามตา
เมื่ออายุ	แปดสิบแปด	น้ำตาไหล
หลวงพ่อพร	จากไป	ไกลแล้วหนา
เมื่อสิบแปด	สิงหาคม	หกหนึ่งนา
มัจจุพา	หลวงพ่อไป	ไกลลับจร
มาบัดนี้	ท่านละ	สละร่าง
เหลือแต่ทาง	ท่านชี้	มีนุสรณ์
หลวงพ่อ	ท่านมาดับ	ลับจากจร
ใจอาวรณ์	ห่วงหา	น้ำตานอง
ขออำนาจ	บุญกุศล	ดลหนุนส่ง
ให้ดำรง	ในเมืองแมน	แดนผุดผ่อง
กุศลธรรม	นำท่าน	สู่แดนทอง
ให้สูปอง	นิพพาน	อย่านานเลย

๕๕ ศิษยานุศิษย์ ๕๕

วัตถุมงคลวัดโพธิ์เอน

ประวัติวัดโพธิ์เอนโดยสังเขป

ตามประวัติมีบันทึกเป็นหลักฐานสืบต่อกันมาระบุว่า วัดโพธิ์เอน (เดิมชื่อวัดโพธิ์ไสย์ / ไสย์คือไสยาสน์) ก่อตั้งขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๒๙๒ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๒๙๘ ได้รับวิสุงคามสีมาซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ และก่อนกรุงศรีอยุธยาจะเสียกรุงในปีพุทธศักราช ๒๓๑๐ เป็นเวลา ๑๒ ปี

ที่ตั้งของวัดอยู่ริมคลองที่ประชาชนทั้งในท้องถิ่นและต่างถิ่นในอดีตกาลรู้จักเป็นอย่างดี เนื่องจากคลองบางราวนกและคลองละหุ่งซึ่งเป็นคลองซอยของคลองบางราวนกเป็นเส้นทางคมนาคมทางน้ำสายลัด คนในอดีตที่ต้องการเดินทางแบบหลบคลื่นหลบลมหลบแดด จะพายเรือเลาะลัดไปใต้เงาไม้ในร่องสวน และยังเป็นการหลบหลีกแหล่งจระเข้น้ำจืดที่มีอยู่ชุกชุมตามกอพืชต้นไม้ชายน้ำชายเลนในแหล่งน้ำอันอุดมสมบูรณ์ของคลองบางกอกน้อย (ศึกษาได้จากกำเนิดไกรทอง วัดบางไกรใน) ในย่านตำบลบางขุนกอง จะพายเรือเข้ามาในคลองบางราวนก ผ่านวัดโพธิ์ไสย์

ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดโพธิ์เอนเพื่อไปออกคลองบางกอกน้อย และคลองสำคัญอื่น ๆ ในย่านวัดอุทยานและวัดบางไกรนอก จึงทำให้วัดโพธิ์เอนเป็นที่รู้จักและเนื่องจากเป็นวัดที่หลบอยู่ในสวนที่ซ่อนเร้น ข้าศึก ศัตรูที่ไม่รู้จักภูมิประเทศไม่อาจเดินทางเข้ามาถึงได้ จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะอัญเชิญพระพุทธรูปหินทรายโบราณปิดทองคำเปลวแท้จากพื้นที่ต่าง ๆ ในย่านกรุงพระนครศรีอยุธยาจำนวนมากมาประดิษฐานหลบภัยสงครามของกองทัพพม่า โดยพอกปูนขาวทับเพื่ออำพรางรูปทรงเดิม ป้องกันข้าศึกศัตรูจะมาเผาลอกทองคำและทุบทำลาย (การอัญเชิญพระพุทธรูปหนีภัยสงครามมาซุกซ่อน จึงเป็นสาเหตุให้วัดในเขตอำเภอบางกรวยมีพระพุทธรูปโบราณประดิษฐานแน่นวิหารแทบทุกวัด)

พระอุโบสถหลังเก่าวัดโพธิ์เอน

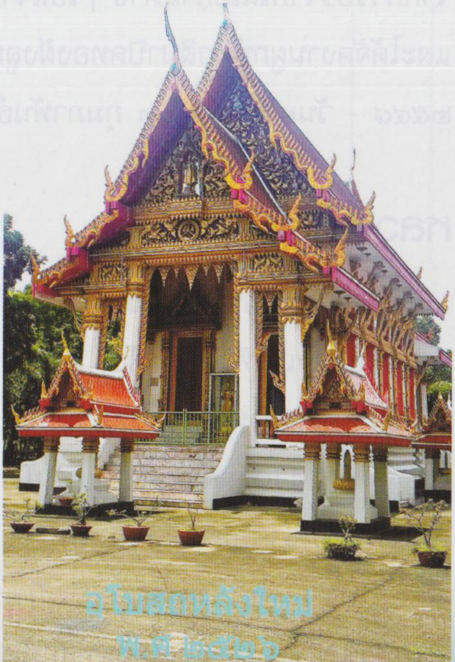
อุโบสถหลังเก่าผนังก่ออิฐถือปูนโครงสร้างหลังคาเป็นไม้มุงกระเบื้องมอญ (ดินเผา) ก่อสร้างในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ต่อมาในปีพุทธศักราช ๒๒๙๘ ได้รับวิสุงคามสีมาและก่อนกรุงศรีอยุธยา

จะเสียกรุงในปีพุทธศักราช ๒๓๑๐ เป็นเวลา ๑๒ ปี เมื่อเข้าสู่สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ หลังจากพระองค์ขึ้นครองราชย์ได้ ๒ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๔๕๕ ได้มีการซ่อมใหญ่โดยเจ้าอาวาสในยุคนั้น เวลาล่วงเลยมาถึงกึ่งพุทธกาลอุโบสถได้ชำรุดทรุดโทรมลงยิ่งกว่าเดิม มีการซ่อมแซมโครงสร้างหลังคาพอกันแดดได้ส่วนผนังพังทลายลงเหลือแต่ด้านหลัง ปีพุทธศักราช ๒๕๔๗ จึงได้หล่อเสาคอนกรีตขึ้นรองรับหลังคาไม้แปรรูป มุงด้วยสังกะสี ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงทำการบูรณะเพื่อเปลี่ยนเป็นวิหารคอนกรีตทรงไทยในปัจจุบัน

พระอุโบสถหลังใหม่วัดโพธิ์เอน

พุทธศักราช ๒๕๒๖ พระครูนนทวราภรณ์ เจ้าอาวาสวัดโพธิ์เอน ได้เริ่มการก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้นโดยขุดดินหลังอุโบสถใหม่ด้านทิศใต้นำดินมาถมร่องสวนเดิม ยกโคกขึ้นเป็นฐานอุโบสถและยังได้ขุดดินชายเขตวัดด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดคลองละหุ่งนำดินมาปรับพื้นที่โดยรอบอุโบสถ ซึ่งแต่เดิมเป็นร่องสวนทั้งหมด จนเกิดเป็นลานกว้างในปัจจุบัน

อุโบสถหลังใหม่
พ.ศ. ๒๕๒๖

วันที่ ๒๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๖ เป็นวันปฐมฤกษ์ตอกเข็มก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่เป็นต้นมาและดำเนินการก่อสร้างโดยใช้แรงงานของเจ้าอาวาส และพระภิกษุในวัดโพธิ์เอน ร่วมกับแรงศรัทธาของชาวบ้านในละแวกใกล้เคียง โดยจ้างช่างอีกหนึ่งคนพร้อมลูกมืออีก ๔-๕ คน ดำเนินการก่อสร้างช้า ๆ อย่างต่อเนื่อง แม้ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ น้ำท่วมกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง แต่การก่อสร้างอุโบสถยังดำเนินต่อไปเนื่องจากน้ำท่วมไม่ถึง ระดับน้ำสูงสุดเรี่ยพื้นดินฐานอุโบสถเท่านั้น จากการพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วยพลังศรัทธา แรงกายแรงใจ และความวิริยะอุตสาหะอย่างยิ่งจนสามารถใช้ประกอบสังฆกรรมต่าง ๆ ได้ อุโบสถหลังใหม่นี้กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๔๕ เมตร ลักษณะทรงไทยสมัยสุโขทัย หลังคาลด ๒ ชั้น มุงด้วยกระเบื้องเคลือบโดยใช้เงินจากการบริจาคในโอกาสต่าง ๆ เป็นจำนวนเงินประมาณ ๘ ล้านบาทเศษ และได้จัดงานผูกพัทธสีมาปิดทองฝังลูกนิมิต เมื่อวันเสาร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ - วันอาทิตย์ที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ รวม ๙ วัน ๙ คืน

หลวงพ่อเล่าให้ฟัง

๑. บานประตูหน้าต่างวิหารหลวงพ่อขุนกองทั้งหมดผาติกรรม (ขอ, ซื้อของเก่าที่เลิกใช้แล้ว) มาจากอุโบสถหลังเก่าของวัดตึก อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

๒. ศาลาการเปรียญเดิมใต้ถุนเตี้ย เวลาจะเดินลอดใต้ถุนต้องเดินย่อเข่าค้อมตัวจึงลอดได้

หลวงพ่อเริ่มบูรณะเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ เสร็จต้นปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ ของเดิมผุพังเหลือแต่โครงและหลังคาที่ยังใช้งานได้

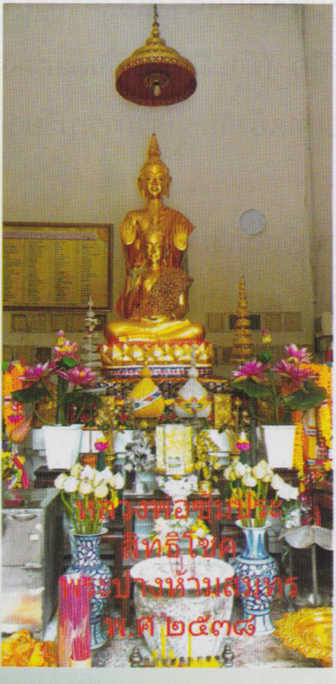
ของเดิมมีศาลาเคียงอีกหนึ่งหลังแต่ปรักหักพังเหลือเพียงเสาเก่าต้นเดียว หลวงพ่อเจ้าอาวาสได้ต่อส่วนหน้าศาลาโดยนำเครื่องบนของหลังคาศาลาท่าน้ำที่ถูกรื้อลงมากองไว้ (ตั้งแต่รุ่นสมภารองค์ก่อนหลวงพ่อมาเป็นเจ้าอาวาส) ต่อมาหลวงพ่อได้พัฒนาโดยนำไม้โครงหลังคาท่าน้ำดังกล่าวมาดัดแปลงเป็นศาลาโล่งด้านทิศเหนือ (ด้านมีบันไดขึ้นลงสองข้าง) ส่วนหอฉันด้านหลัง หลวงพ่อท่านได้ต่อเติมเข้ากับศาลาการเปรียญในคราวบูรณะครั้งนั้น

๓. กุฏิหลวงตาเจือ (กุฏิสองชั้นครึ่งตึกครึ่งไม้เรียงแถวกัน ๓ หลัง หลังแรกคือกุฏิที่พักของหลวงพ่อเจ้าอาวาส หลังกลางคือกุฏิหลวงตาเจือซึ่งเป็นพี่ชายต่างบิดาของหลวงพ่อ) เป็นเรือนเดิมของตายอด ยายยม มีแจ้ง และนายเท รวมทั้งบุตรหลานในตระกูลดังกล่าวรื้อถวายวัด

๔. กุฏิสามชั้นหลังคาแฝด (เรือนไทยที่อยู่บนตึกสามชั้นข้างอู่เรือ) เป็นเรือนของ น.ส.ป้อม น.ส.เป้า มีแจ้ง หลาน ๆ รื้อถวายวัดพร้อมด้วยเงินอีกหนึ่งล้านบาท อุทิศผลบุญให้ญาติผู้ใหญ่เจ้าของเรือนเดิมทั้งสองท่าน

๕. กุฏิสามหลังเรียงบนพื้นคอนกรีตใต้ถุนโล่งเป็นกุฏิดั้งเดิมคู่มากับวัด กุฏิหลังกลางโยมรอดมารดาผู้ใหญ่เทียน (ผู้ใหญ่ในขณะนั้นอายุ ๘๐ กว่าแล้ว) เป็นชาวตำบลบางกร่าง อำเภอเมืองนนทบุรี บ้านอยู่ริมคลองบางกอกน้อย ฝั่งตรงข้ามท่าน้ำวัดโพธิ์เอน จ้างเจ๊กปรุงเรือน (ช่างไม้ฝีมือดีสมัยก่อนส่วนใหญ่เป็นชาวจีน เพราะชาวไทยมีอาชีพทำสวนไม่มีเวลาทำอย่างอื่น ชาวจีนมีอาชีพรับจ้าง เรียกกันติดปากว่า เจ๊กปรุงเรือน) เป็นกุฏิสงฆ์เรือนไทยที่สวยที่สุดของทางวัด

๖. วิหารหลวงพ่อซุ้มและเขื่อนกันตลิ่งหน้าวิหาร เริ่มสร้างปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ แล้วเสร็จปีพุทธศักราช ๒๕๑๖

๗. ศาลาท่าน้ำที่อยู่ตรงหัวคุ้งน้ำ (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) ไม่ไกลจากหลวงพ่อซุ้ม ผู้ใหญ่ช้อย นางสำเภา สร้างเมื่อพุทธศักราช ๒๕๓๘ ราคาหกแสนห้าหมื่นบาท

๘. หอสวดมนต์ เดิมเป็นเรือนของเจ้าสัว หลวงพ่อพรเล่าว่าเมื่อเริ่มพัฒนาวัดที่ใต้ดินยังมีชิ้นส่วนที่ขุดพบหลายชิ้น เดิมเป็นสามห้องหลวงพ่อพรท่านต่อ

ด้านหน้าตะเฆ่ (สันหลังคาที่หลังคาสองด้านที่เป็นมุมฉาก ๙๐ องศามาบรรจบกัน) ออกมาอีกสองห้อง บานหน้าต่างจ้างบริษัทแสงทองที่ภูเขาทองวัดสระเกศทำขึ้นแล้วนำมาติดตั้งให้ ราคาบานละ ๖๐ บาท

๙. ศาลาท่าน้ำ (ศาลาไม้) พร้อมทางเดินคอนกรีต (ติดอู่จอดเรือ) พ่อเป้า จีนเสน พร้อมบุตร - ธิดา สร้างอุทิศให้แม่จวน จีนเสน

๑๐. ศาลาที่พักผู้โดยสาร / ถนนคนเดินไปที่พักริมคลองบางกอกน้อย

รายนามอดีตเจ้าอาวาส - ปัจจุบัน

๑. ไม่ทราบชื่อ	พ.ศ. ๒๒๙๒ - พ.ศ. ๒๔๔๖
๒. พระอธิการหลา อมโร	พ.ศ. ๒๔๔๖ - พ.ศ. ๒๔๗๘
๓. พระอาจารย์ เม่า ปิยธโร	พ.ศ. ๒๔๗๘ - พ.ศ. ๒๔๗๙
๔. พระอาจารย์ แม้น	พ.ศ. ๒๔๗๙ - พ.ศ. ๒๔๘๐
๕. พระอาจารย์ เพี้ยน จิตตเสโน	พ.ศ. ๒๔๘๐ - พ.ศ. ๒๔๘๗
๖. พระอาจารย์ ผัน จุนโท	พ.ศ. ๒๔๘๗ - พ.ศ. ๒๔๙๙
๗. พระอาจารย์ ชั้น ฐานสุนทโร	พ.ศ. ๒๔๙๙ - พ.ศ. ๒๕๐๑
๘. พระอาจารย์ พริ้ม	พ.ศ. ๒๕๐๑ - พ.ศ. ๒๕๐๓
๙. พระครูนนทวราภรณ์	พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๑๘ ส.ค. ๒๕๖๑
๑๐. พระปลัดไอยรา อาภากโร	๑๙ ส.ค. ๒๕๖๑ - ปัจจุบัน

พุทธประวัติ

ประวัติของ **"พระสัมมาสัมพุทธเจ้า"**
ผู้ทรงเป็น **"พระศาสดา"** ของ **"พระพุทธศาสนา"**

พุทธประวัติ

พระพุทธเจ้าทรงมีพระนามเดิมว่า **"สิทธัตถะ"** หมายถึง ผู้ทำความสำเร็จได้ตามความปรารถนา ทรงเป็นพระราชโอรสของ **พระเจ้าสุทโธทนะ** กษัตริย์ผู้ครองกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ และ **พระนางสิริมหามายา** พระราชธิดาของกษัตริย์ราชสกุลโกลิยวงศ์ แห่งกรุงเทวทหะ แคว้นโกลิยะ

ในคืนที่พระพุทธเจ้าเสด็จปฏิสนธิในครรภ์พระมารดานั้น พระนางสิริมหามายาทรงพระสุบินนิมิตว่า มีท้าวมหาราชทั้งสี่ ยกพระนางพร้อมทั้งพระแท่นบรรทมไปยังป่าหิมพานต์ ให้สรงสนานล้างมลทินมนุษย์ที่สระอโนดาต ให้นุ่งผ้าทิพย์ ลูบไล้ด้วยของหอม และประดับด้วยดอกไม้ทิพย์ แล้วทูลเชิญให้พระนางบรรทมที่วิมานทอง มีพญาช้างเผือกใช้งวงชูดอกบัวขาว ร้องกึกก้องโกญจนาท กระทำประทักษิณรอบพระแท่นบรรทม แล้วเข้าสู่พระครรภ์ ก่อนที่พระนางจะมีพระประสูติกาลที่ใต้ต้นสาละ ณ สวนลุมพินีวัน ๘๐ ปีก่อนพุทธศักราช ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ พระจันทร์เสวยฤกษ์วิสาขปุรณมี ท่ามกลางสาละออกดอกบานสะพรั่ง หมู่วิหคกู่ร้องก้องสนั่นไพร

ปัจจุบัน เรียกว่า **"วันวิสาขบูชา"**

ทันทีที่ประสูติ เจ้าชายสิทธัตถะทรงดำเนินด้วยพระบาท ๗ ก้าว และมีดอกบัวผุดขึ้นมารองรับพระบาท พร้อมเปล่ง **อาภิสวาจา** อย่างองอาจ ว่า

"เราเป็นเลิศในโลก เราเป็นผู้ใหญ่ในโลก เราเป็นผู้ประเสริฐที่สุดในโลก ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา การเกิดอีกจึงไม่มี"

ในวันที่พระองค์ประสูตินั้น ได้เกิดสหชาติทั้ง ๗ คือ

๑. **พระนางพิมพา** ๒. **พระอานนท์**

๓. **นายฉันนะ** ๔. **อำมาตย์กาฬุทายี**

๕. **ม้ากัณฐกะ** ๖. **ต้นมหาโพธิ์**

๗. **ขุมทรัพย์ทั้งสี่**

แต่หลังจากเจ้าชายสิทธัตถะ ประสูติได้แล้ว ๗ วัน พระนางสิริมหามายา ก็สิ้นพระชนม์ เจ้าชายสิทธัตถะจึงอยู่ในความดูแลของพระนางประชาบดีโคตมี ซึ่งเป็นพระกนิษฐาของพระนางสิริมหามายา

พราหมณ์ทั้ง ๘ ได้ทำนายว่า เจ้าชายสิทธัตถะมีลักษณะแห่งมหาบุรุษ หากดำรงตนในฆราวาสจะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ **ถ้าออกบวชจะได้เป็นศาสดาเอกของโลก** แต่ในจำนวนนั้น พราหมณ์โกณฑัญญะผู้อายุน้อยที่สุด ทำนายยืนยันหนักแน่นว่า **เจ้าชายสิทธัตถะจะเสด็จออกบวช และจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า อย่างแน่นอน**

คำทำนายดังกล่าวนั้น ทำให้พระเจ้าสุทโธทนะ ทรงเป็นกังวล

ทรงพระเยาว์

เจ้าชายสิทธัตถะทรงศึกษาเล่าเรียนจนจบศิลปศาสตร์ทั้ง ๑๘ ศาสตร์ ในสำนักครูวิศวามิตร และเนื่องจากพระบิดาไม่ประสงค์จะให้เจ้าชายสิทธัตถะออกบวช จึงพยายามทำให้**เจ้าชายสิทธัตถะพบเห็นแต่ความสุข** โดยการสร้างปราสาท ๓ ฤดู ให้ประทับ หลังหนึ่งสูง ๙ ชั้น หลังหนึ่งสูง ๗ ชั้น และอีกหลังหนึ่งสูง ๕ ชั้น จัดเตรียมความพร้อมสำหรับการราชาภิเษกเจ้าชายสิทธัตถะ

เมื่อมีพระชนมายุ ๑๖ พรรษา ทรงอภิเษกสมรสกับ**พระนางพิมพา** หรือ **ยโสธรา** พระธิดาของพระเจ้ากรุงเทวทหะ ซึ่งเป็นพระญาติฝ่ายพระมารดา จนเมื่อมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา พระนางพิมพาได้ประสูติพระราชโอรส มีพระนามว่า **"ราหุล"** ซึ่งหมายถึง **"บ่วง"**

เสด็จออกผนวช

วันหนึ่ง เจ้าชายสิทธัตถะทรงเบื่อความจำเจในปราสาท ๓ ฤดู ประสงค์จะเสด็จออกไปนอกพระราชวัง จึงชวนนายสารถีทรงรถม้าประพาสอุทยาน ครั้งนั้น พระองค์ได้ทอดพระเนตรเห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช ตามลำดับ โดยเทวทูตที่แปลงกายมาปรากฏให้เห็น ด้วยคิดว่า ได้เวลาที่เจ้าชายสิทธัตถะจะออกบวชแล้ว พระองค์ทรงดำริว่า นี่เป็นธรรมดาของโลก ชีวิตของทุกคนต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนั้น ไม่มีใครสามารถหลีกเลี่ยง เกิด แก่ เจ็บ ตายได้

จึงทรงเห็นว่า วิถีทางที่จะพ้นจากความทุกข์ได้ ต้องออกจากการครองเรือนบวชเป็นสมณะเท่านั้น จึงใคร่จะเสด็จออกบรรพชา

ในขณะนั้นพระองค์มี**พระชนมายุ ๒๙ พรรษา**

ครานั้น พระองค์ได้เสด็จไปพร้อมกับนายฉันนะสารถี ซึ่งเตรียมม้าพระที่นั่ง นามว่า **"กัณฑกะ"** มุ่งตรงไปยัง**แม่น้ำอโนมานที** ก่อนจะประทับนั่งบนหาดทราย ทรงตัดพระเมาลีด้วยพระขรรค์ และเปลี่ยนชุดผ้ากาสาวพัตร์ เสด็จออกมหาภิเนษกรมณ์ เพื่อแสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ เสด็จไปเพียงลำพัง มุ่งพระพักตร์ไปยังแคว้นมคธ

บำเพ็ญทุกรกิริยา

หลังจากผนวชแล้ว พระองค์มุ่งไปที่แม่น้ำคยา แคว้นมคธ พระเจ้าพิมพิสาร ราชาแห่งแคว้นมคธ ซึ่งเป็นพระสหายของพระองค์แต่ครั้งพระเยาว์ ได้เชื้อเชิญให้ร่วมครองราชบัลลังก์ แต่พระองค์ทรงปฏิเสธ พระเจ้าพิมพิสารจึงขอให้รับคำว่า หากได้ตรัสรู้แล้ว จะกลับสู่แคว้นมคธอีกครั้ง พระองค์ทรงรับปฏิญญานั้น

จากนั้น ได้พยายามเสาะแสวงทางพ้นทุกข์ ด้วยการศึกษาค้นคว้าทดลองใน**สำนักอาหารดาบส กาลามโคตร** และ**อุทกดาบส รามบุตร** เมื่อเรียนจบทั้ง ๒ สำนักแล้ว

ทรงเห็นว่า **นี่ยังไม่ใช่ทางพ้นทุกข์**

จึงได้เสด็จไปที่แม่น้ำเนรัญชรา ตำบลอุรุเวลาเสนานิคม และทรงทำความเพียรอย่างแรงกล้า ด้วยการบำเพ็ญทุกรกิริยาถึง ๖ ปี ทรงขบฟันด้วยฟัน กลั้นหายใจ และอดอาหาร จนร่างกายซูบผอมเหลือแต่หนังติดกระดูก แต่หลังจากทดลองได้ ๖ ปี

ทรงเห็นว่า **นี่ยังไม่ใช่ทางพ้นทุกข์**

จึงทรงเลิกบำเพ็ญทุกรกิริยา และหันมาฉันอาหารตามเดิม ตามที่ท้าวสักกเทวราชได้เสด็จลงมาดีดพิณ ๓ สาย ถวาย คือ ดีดพิณสายที่ ๑ ขึงตึงเกินไป เมื่อดีดจึงขาด ดีดพิณครั้งที่ ๒ สายพิณขึงไว้หย่อน เสียงจะยืดยาดขาดความไพเราะ และดีดพิณครั้งที่ ๓ ดีดพิณสายสุดท้ายที่ขึงไว้พอดี จึงมีเสียงกังวานไพเราะ ทรงพิจารณาเห็นว่า **มัชฌิมาปฏิปทา** คือ **ทางสายกลาง** ไม่ตึงเกินไป และไม่หย่อนเกินไป

นั่นคือ **ทางที่จะนำไปสู่การพ้นทุกข์**

หลังจากพระองค์เลิกล้มการบำเพ็ญทุกรกิริยา ทำให้พระปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ได้แก่ **โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ** และ **อัสสชิ** ที่มาคอยรับใช้พระองค์ด้วยความคาดหวังว่าเมื่อพระองค์ค้นพบทางพ้นทุกข์ จะได้สอนพวกตนให้บรรลุด้วย เกิดเสื่อมศรัทธาที่พระองค์ล้มเลิกความตั้งใจ จึงเดินทางกลับไปที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ตำบลสารนาถ เมืองพาราณสี

ตรัสรู้

คราวนั้น พระองค์ทรงประทับนั่งขัดสมาธิใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ ณ อุรุเวลาเสนานิคม เมืองพาราณสี หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออก ทรงตั้งจิตอธิษฐานด้วยความแน่วแน่ว่า **"แม้เลือดเนื้อจะเหือดแห้งไป ตราบใดที่ยังไม่บรรลุสัมมาสัมโพธิญาณ ก็จะไม่ลุกขึ้นจากสมาธิบัลลังก์"** แม้จะมีหมู่มารเข้ามาขัดขวาง แต่ก็พ่ายแพ้พระบารมีของพระองค์ กลับไป

จนเวลาผ่านไปในที่สุด ณ ราตรีกาลนั้น พระองค์ทรงบรรลุฌาน คือ

ปฐมยาม คือ **ยามต้น** ทรงบรรลุบุพเพนิวาสานุสสติญาณ คือ สามารถระลึกชาติได้

มัชฌิมยาม คือ **ยามกลาง** ทางบรรลุจุตูปปาตญาณ (ทิพยจักษุญาณ) คือ รู้เรื่องการเกิดการตายของสัตว์ทั้งหลายว่าเป็นไปตามกรรมที่กำหนดไว้

ปัจฉิมยาม คือ **ยามสุดท้าย** ทรงบรรลุอาสวักขยญาณ คือ ความรู้ที่ทำให้สิ้นอาสวะ หรือกิเลส ด้วยอริยสัจ ๔ ได้แก่ **ทุกข์ สมุทัย นิโรธ** และ **มรรค** และได้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เองเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นศาสดาเอกของโลก วันที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ ตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๖ พระจันทร์เสวยฤกษ์วิสาขปุรณมี ขณะที่มีพระชนมายุ ๓๕ พรรษา

ปัจจุบันเรียกว่า **"วันวิสาขบูชา"**

แสดงปฐมเทศนา

หลังจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้แล้ว ทรงเสวยวิมุตติสุขบริเวณบัลลังก์โพธิ์ พิจารณาธรรมที่พระองค์ตรัสรู้มาเป็นเวลา ๗ สัปดาห์ เรียกว่า **"สัตตมหาสถาน"** คือ **โพธิ์บัลลังก์ อนิมิสเจดีย์ รัตนจงกรมเจดีย์ รัตนฆรเจดีย์ ต้นอชปาลนิโครธ ต้นมุจลินทร์** และ**ต้นราชายตนะ**

และทรงเห็นว่า "พระธรรม" นั้นยากต่อบุคคลทั่วไปที่จะเข้าใจและปฏิบัติได้ จึงทรงพิจารณาว่า บุคคลในโลกนี้มีหลายจำพวก เปรียบด้วยบัว ๔ เหล่า ที่มีทั้งผู้ที่สอนได้ง่าย และผู้ที่สอนได้ยาก พระองค์จึงทรงระลึกถึงอาฬารดาบสและอุทกดาบส ผู้เป็นพระอาจารย์ ประสงค์จะเสด็จไปโปรด แต่ทั้งสองท่านเสียชีวิตแล้ว พระองค์จึงทรงระลึกถึงปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ ที่เคยมาเฝ้ารับใช้ จึงได้เสด็จไปโปรดปัญจวัคคีย์ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน กรุงพาราณสี

ทรงแสดงปฐมเทศนา คือ เทศนากัณฑ์แรกโปรดปัญจวัคคีย์ ได้แก่ **"ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร"** แปลว่า **สูตรของการหมุนกงล้อแห่งพระธรรมให้เป็นไป** ในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ พระจันทร์เสวยฤกษ์อาสาฬหปุรณมี

ปัจจุบัน เรียกว่า **"วันอาสาฬหบูชา"**

เนื้อความท่อนแรก ทรงแนะนำให้เห็นโทษของที่สุดโต่ง ๒ สาย คือ **ตึงเกินไป** และ**หย่อนเกินไป** และทรงชี้ทางสายกลาง เรียกว่า **มัชฌิมาปฏิปทา** ได้แก่ **อริยมรรคมีองค์ ๘** จากนั้นทรงแสดงอริยสัจ ๔ คือ **ทุกข์ สมุทัย นิโรธ** และ **มรรค**

หลังจบเทศนาพระโกณฑัญญะได้ธรรมจักษุ คือ ดวงตาเห็นธรรมเป็นรูปแรก พระพุทธองค์จึงทรงเปล่งวาจาว่า

"อัญญาสิ วต โภ โกณฑัญโญ" แปลว่า **โกณฑัญญะได้รู้แล้วหนอ**

ท่านโกณฑัญญะ จึงได้สมญาว่า **"อัญญาโกณฑัญญะ"** และได้รับการบวชเป็นพระสงฆ์องค์แรกในพระพุทธศาสนา โดยเรียกการบวชที่พระพุทธเจ้าบวชให้ว่า **"เอหิภิกขุอุปสัมปทา"**

หลังจากปัญจวัคคีย์อุปสมบททั้งหมดแล้ว พระพุทธองค์จึงทรงแสดงพระธรรมเทศนา เรื่อง **อนัตตลักขณสูตร** ว่าด้วยความไม่เที่ยง ไม่มีตัวตนของสังขารทั้งหลาย ปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ จึงสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ในเวลาต่อมา

แสดงโอวาทปาฏิโมกข์
วางรากฐานพระพุทธศาสนา

ต่อมาพระพุทธองค์ได้แสดงพระธรรมเทศนาโปรดยสกุลบุตร รวมทั้งเพื่อนของยสกุลบุตร จนได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้งหมด รวม ๖๐ รูป

ครั้งนั้น **มีพระอรหันต์เกิดขึ้นในโลก ๖๑ องค์**

พระพุทธองค์ตรัสให้พระสาวก ๖๐ รูป แยกย้ายกันจาริกไปประกาศพระพุทธศาสนาคนละเส้นทาง ไม่ให้ไปทางเดียวกันสองรูป เพื่อให้สามารถเผยแผ่พระพุทธศาสนาได้ในหลายพื้นที่อย่างครอบคลุม แม้พระองค์เองก็เสด็จเพียงลำพัง ไปยังตำบลอุรุเวลาเสนานิคม แคว้นมคธ เพื่อปลดเปลื้องคำปฏิญญาที่ให้ไว้กับพระเจ้าพิมพิสาร ทรงแสดงธรรมโปรดชฎิล ๓ พี่น้อง คือ **อุรุเวลากัสสปะ นทีกัสสปะ** และ **คยากัสสปะ** พร้อมทั้งบริวาร และแสดงธรรมโปรดพระเจ้าพิมพิสารราชาแห่งแคว้นมคธ ให้บรรลุธรรม

พระเจ้าพิมพิสารได้สร้าง**วัดเวฬุวันถวาย** วัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนาจึงเกิดขึ้น ด้วยการบำเพ็ญพุทธกิจพรรษาแรกของพระพุทธองค์นั้นเอง นับเป็นต้นแบบแห่งการสร้างถาวรวัตถุ เพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาสืบต่อมา

กล่าวคือ **พระเจ้าปเสนทิโกศล** สร้างวัดราชการาม **อนาถบิณฑิกเศรษฐี** สร้างวัดพระเชตวัน **ตระกูลศากยราช** สร้างวัดนิโครธาราม เศรษฐีชาวกรุงโกสัมพี ๓ ท่าน คือ **โฆสิตเศรษฐี** สร้างวัดโฆสิตาราม **ปาวาริกเศรษฐี** สร้างวัดปาวาริการาม และ **กุกกุฏเศรษฐี** สร้างวัดกุกกุฏาราม **นางวิสาขามหาอุบาสิกา** สร้างวัดบุพพาราม **หมอชีวกโกมารภัจจ์** สร้างวัดชีวกัมพวัน **พระเจ้าอชาตศัตรู** สร้างวัดถ้ำสัตตบรรณคูหา เป็นต้น ภายหลังพุทธกาล **พระเจ้าอโศกมหาราช** ได้สร้างมหาวิหารและมหาเจดีย์ถึง ๘๔,๐๐๐ องค์ ทั่วทั้งชมพูทวีป

ณ สถานที่อันเป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนานั้นเอง พระพุทธองค์ทรงรับคู่แห่งอัครสาวกผู้เลิศ **ผู้เป็นกำลังสำคัญในการวางรากฐานพระพุทธศาสนา** คือ **พระสารีบุตร** และ **พระโมคคัลลานะ** และได้เกิดเหตุอัศจรรย์ ๔ ประการขึ้น

ประการที่หนึ่ง วันนั้นเป็นวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ พระจันทร์เต็มดวงเสวยฤกษ์มาฆปุรณมี

ประการที่สอง พระภิกษุสงฆ์ทั้ง ๑,๒๕๐ รูป มาประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย

ประการที่สาม พระภิกษุที่ร่วมประชุมวันนั้น ล้วนเป็นพระอรหันต์

ประการที่สี่ พระภิกษุสงฆ์เหล่านั้น ล้วนเป็น**เอหิภิกขุอุปสัมปทา** คือ **ผู้ที่พระพุทธเจ้าบวชให้ทุกรูป**

จึงเรียกว่าวันนั้นว่า **"วันจาตุรงคสันนิบาต"** แปลว่า **วันประชุมครบองค์ ๔ ประการ**

เนื้อความแห่งโอวาทปาติโมกข์นั้น ประกอบด้วย

พระคาถาแรก พระพุทธองค์ทรงแสดงถึงอุดมการณ์อันสูงสุดของพระภิกษุในพระพุทธศาสนาว่า **ต้องมีความอดทนอดกลั้น พระนิพพาน เป็นเป้าหมายหลักของการออกบวช ไม่พึงเบียดเบียน และทำผู้อื่นให้ได้รับความลำบากเดือดร้อน**

พระคาถาที่สอง ทรงกล่าวถึงหลักการอันเป็นหัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา ๓ ประการ ที่พุทธบริษัทพึงปฏิบัติ ได้แก่ ๑. **การไม่ทำบาปทั้งปวง** ๒. **การทำกุศลให้ถึงพร้อม** ๓. **การทำจิตใจให้บริสุทธิ์**

พระคาถาที่สาม ทรงแสดงว่า **พระภิกษุที่ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาต้องไม่กล่าวร้าย ไม่ทำร้าย มีความสำรวมในพระปาติโมกข์ รู้จักประมาณในการบริโภคอาหาร มีที่นั่งนอนอันสงัด และมีความเพียรในการพัฒนาจิตใจ**

พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ด้วยพระองค์เองท่ามกลางที่ประชุมพระสงฆ์สาวก ๑,๒๕๐ รูป ณ วัดเวฬุวันมหาวิหาร เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังพระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้ ๙ เดือน

ปัจจุบัน เรียกว่า **"วันมาฆบูชา"**

เสด็จดับขันธปรินิพพาน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เสด็จโปรดสัตว์และแสดงพระธรรมเทศนา ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ขณะนั้นพระองค์ได้ประทับจำพรรษาอยู่ ณ เวฬุวคาม ใกล้เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ทรงปลงอายุสังขารว่า อีก ๓ เดือนข้างหน้าจะปรินิพพาน โดยก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ๑ วัน พระองค์ได้เสวยสุกรมัททวะที่นายจุนทะทำถวาย เกิดอาพาธลงพระโลหิต พระพุทธองค์เกรงว่า นายจุนทะถูกกล่าวโทษ จึงตรัสว่า

"บิณฑบาตที่มีอานิสงส์ที่สุด มี ๒ ประการ คือ เมื่อตถาคต (พุทธองค์) เสวยบิณฑบาตแล้วตรัสรู้ และเมื่อเสวยแล้วปรินิพพาน"

และ มีพระพุทธดำรัสว่า

“ธรรมและวินัยอันที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้ว แก่เธอทั้งหลาย ธรรมวินัยนั้น จักเป็นศาสดาของเธอทั้งหลาย เมื่อเราล่วงลับไปแล้ว”

พระพุทธองค์ทรงประชวรหนัก แต่ทรงอดกลั้นมุ่งหน้าไปยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ป่าสาละ เพื่อปรินิพพาน โดยก่อนที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพานนั้น พระองค์ได้อุปสมบทแก่พระสุภัททะปริพาชก ซึ่งถือได้ว่า **“พระสุภภัททะ”** คือสาวกองค์สุดท้ายที่พระพุทธองค์ทรงบวชให้ ท่ามกลางคณะสงฆ์ทั้งที่เป็นพระอรหันต์ และปุถุชนจากแคว้นต่าง ๆ รวมทั้งเทวดา ที่มารวมตัวกันในวันนี้

ในคราวนั้น พระองค์ทรงมีปัจฉิมโอวาทว่า **“ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอทั้งหลายว่า สังขารทั้งปวงมีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา พวกเธอจงทำประโยชน์ให้สมบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด”**

จากนั้น พระพุทธองค์ได้เสด็จดับขันธปรินิพพาน ภายใต้ต้นสาละคู่ที่ออกดอกบานสะพรั่งเป็นพุทธบูชา ณ สาลวโนทยาน ของเหล่ามัลลกษัตริย์ เมืองกุสินารา แคว้นมัลละ ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ รวมพระชนมายุ ๘๐ พรรษา

วันนี้ถือเป็นการเริ่มต้นของพุทธศักราช ที่ ๑

ปัจจุบัน เรียกว่า **“วันวิสาขบูชา”**

๔๕ พรรษา แห่งพุทธกิจ
ลำดับเหตุการณ์สำคัญนับแต่ตรัสรู้

พรรษาที่ ๑ ประทับจำพรรษาที่อิสิปตนมฤคทายวัน

อายุ ๓๕ ปี

❊ แสดงปฐมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์ทั้ง ๕ พระสงฆ์เกิดขึ้นครั้งแรกในโลก

❊ โปรดพระยสะ และสหาย ๔๕ คน

ออกพรรษา

❊ ทรงอนุญาตให้สาวก ๖๐ รูป มีอำนาจบวชกุลบุตรได้โดยวิธีให้รับไตรสรณคมน์

❊ โปรดภัททวัคคีย์ ๓๐ รูป

❊ โปรดชฎิล ๓ พี่น้อง พร้อมด้วยบริวาร ๑,๐๐๐ รูป ด้วยการแสดงอาทิตตปริยายสูตร สำเร็จพระอรหันต์

❊ เสด็จกรุงราชคฤห์โปรดชาวเมือง และพระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโสดาบัน

❊ พระเจ้าพิมพิสารสร้างถวายวัดเวฬุวัน นับเป็นวัดแรกในพระพุทธศาสนา และทรงอนุญาตให้สงฆ์สาวกรับวัดที่มีผู้สร้างถวายได้

❊ พระอัญญาโกณฑัญญะบวชท่านปุณณมันตานีบุตร (ลูกน้องสาว) บรรลุพระอรหันต์

✼ ทรงรับ ๒ อัครสาวกผู้เลิศ คือ **พระสารีบุตร** และ **พระโมคคัลลานะ** บวช และทรงประกาศตั้งไว้ในตำแหน่งอัครสาวก

✼ ทรงให้พระมหากัสสปะบวชด้วยวิธีให้รับโอวาท ๓ ข้อ

พรรษาที่ ๒ ประทับจำพรรษาที่วัดเวฬุวัน

อายุ ๓๖ ปี

ออกพรรษา

✼ เสด็จเมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ทรงสอนพระอานนท์ให้สาธยายรัตนสูตรทำน้ำพระพุทธมนต์ บรรเทาทุกข์ภัยของชาวเมือง เกิดประเพณีทำน้ำพระพุทธมนต์ถึงปัจจุบัน

✼ พระอานนท์ฟังกถาวัตถุ ๑๐ ประการ ของพระปุณณมันตานีบุตร บรรลุเป็นพระโสดาบัน

พรรษาที่ ๓ ประทับจำพรรษาที่วัดเวฬุวัน

อายุ ๓๗ ปี

✼ เสด็จกรุงราชคฤห์ อนาถบิณฑิกเศรษฐี สร้างวัดพระเชตวันถวาย ด้วยการซื้ออุทยานของเจ้าชายเชต

✼ อนุญาตเภสัช ๕ ชนิด และอาหารประเภทต่าง ๆ

✼ พระพุทธบิดาทรงชราภาพมาก ทูตมาเชิญเสด็จพระพุทธองค์กลับพระนครถึง ๑๐ ครั้ง รวมเป็นทูตจำนวน ๑๐,๐๐๐ คน จึงเสด็จนิวัติพระนครแห่งราชสกุล ครั้งแรกนับตั้งแต่ทรงออกผนวช

✼ ทรงอนุญาตการอุปสมบทโดยวิธีญัตติจตุตถกรรม

✻ พระสารีบุตรบวชให้ราธะพราหมณ์เป็นรูปแรก

✻ ทรงอนุญาตวันประชุมสงฆ์ และแสดงธรรมในวัน ๑๔ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และ ๘ ค่ำ ของข้างขึ้นและข้างแรม

พรรษาที่ ๔ ประทับจำพรรษาที่วัดเวฬุวัน

อายุ ๓๘ ปี

✻ ทรงโปรดหมอชีวกโกมารภัจจ์ สำเร็จเป็นพระโสดาบัน และหมอชีวกโกมารภัจจ์ สร้างวัดชีวกัมพวันถวาย ทรงอนุญาตให้ใช้ผ้าไตรจีวร ๓ ผืน และทรงอนุญาตผ้าจีวร ๖ ชนิด

ออกพรรษา

✻ ทราบข่าวว่า พระพุทธบิดาประชวรหนัก เสด็จนิวัติพระนครแห่งราชสกุลอีกครั้ง โปรดพระพุทธบิดาด้วยอนิจจตาทิธรรมสูตรให้สำเร็จพระอรหันต์ แล้วนิพพานภายใต้มหาเศวตฉัตร และทรงจุดเพลิงพระบรมศพพระพุทธบิดาด้วยพระองค์เอง

✻ พระญาติเกิดสงครามแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณี ตรัสโทษของการแตกความสามัคคี ว่าเป็นเหตุนำมาซึ่งความพินาศย่อยยับ

✻ พระราชกุมารข้างฝ่ายพระราชบิดา และพระราชมารดา ฝ่ายละ ๒๕๐ องค์ รวมเป็น ๕๐๐ องค์ ออกบวช ทุกพระองค์สำเร็จพระอรหันต์ เกิดประชุมครั้งใหญ่ของเทวดา ตรัส **“มหาสมัยสูตร”** ซึ่งยุคของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง จะมีเพียงครั้งเดียว

พรรษาที่ ๕ ประทับจำพรรษาที่ศาลากูฏาคาร เขตป่ามหาวัน นอกเมืองเวสาลี

อายุ ๓๙ ปี

✻ พระนางประชาบดี รับครุธรรม ๘ ประการ ได้บวชเป็นภิกษุณีองค์แรก แล้วสำเร็จเป็นพระอรหันต์ เกิดภิกษุณีสงฆ์

✻ พระนางยโสธราบวชในสำนักพระนางประชาบดีเถรี บรรลุเป็นพระอรหันต์

✻ นางรูปนันทา บวชตามหมู่ญาติ แต่ยังรักในความสวยงาม ทรงแสดงฤทธิ์โปรดให้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

ออกพรรษา

✻ เสด็จไปภัททิยนคร แคว้นอังคะ โปรดเมณฑกะเศรษฐี ธนัญชัยเศรษฐี นางวิสาขา และหมู่ญาติ เป็นพระโสดาบัน

✻ ทรงอนุญาตน้ำปานะให้ฉันหลังเที่ยงได้จากผลไม้ทุกชนิด (เว้นน้ำเมล็ดน้ำข้าวเปลือก) น้ำใบไม้ทุกชนิด (เว้นน้ำผักดอง) น้ำดอกไม้ทุกชนิด (เว้นน้ำดอกมะซาง) น้ำอ้อยสด

✻ แสดงมหาปเทส ๔ เพื่อใช้เป็นหลักอ้างอิงในการตัดสินสิ่งที่ควรและไม่ควรสำหรับพระสงฆ์

พรรษาที่ ๖ ประทับจำพรรษาที่มกุลบรรพต เหนือกรุงราชคฤห์ แคว้นมคธ

อายุ ๔๐ ปี

✻ พระปิณโฑลภารทวาช เห็นการท้าทายต่อพระพุทธศาสนา จึงแสดงฤทธิ์ด้วยการเหาะไปเอาบาตรไม้จันทร์แดง ที่เศรษฐี

ชาวกรุงราชคฤห์ ห้อยไว้บนปลายไม้ไผ่ที่ต่อกันหลายช่วง ทรงห้ามพระภิกษุแสดงอิทธิปาฏิหาริย์

✻ ปรารภจะแสดงยมกปาฏิหาริย์ด้วยพระองค์เอง

ออกพรรษา

✻ เดียรถีย์สร้างสำนักหลังวัดพระเชตวัน เตรียมการแสดงปาฏิหาริย์ท้าท้ายพระพุทธเจ้า ต่อมาพระเจ้าปเสนทิโกศล ทรงเปลี่ยนให้สร้างเป็นอารามสำหรับภิกษุณี เรียกว่า **"ราชการาม"** พระสุมณาเถรี ซึ่งเป็นพระชนิษฐานของพระองค์ ก็พำนักที่วัดแห่งนี้

✻ ณ วันเพ็ญเดือน ๘ พระพุทธองค์ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ปราบทิฏฐิเดียรถีย์ภายใต้ต้นมะม่วง ชื่อว่า **"คัณฑามพพฤกษ์"** นอกเมืองสาวัตถี

พรรษาที่ ๗ ประทับจำพรรษาบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

อายุ ๔๑ ปี

✻ หลังแสดงยมกปาฏิหาริย์ ได้เสด็จไปประทับจำพรรษาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ แสดงพระอภิธรรมโปรดพุทธมารดาตลอดไตรมาส จนบรรลุเป็นพระโสดาบัน เกิดพระ **"อภิธรรมปิฎก"** ซึ่งเป็น ๑ ใน ๓ ของพระไตรปิฎก

✻ บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ทรงปรารภอานิสงส์การทำบุญว่ามีผลแตกต่างกัน โดยยกเรื่องของ **อังกุรเทพบุตร** และอินทกเทพบุตรเป็นตัวอย่าง

✲ เสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ที่ประตูเมืองสังกัสสนคร มีประชาชนมารอรับเป็นจำนวนมาก เกิดประเพณีนิยม **"ตักบาตรเทโวโรหณะ"** วันออกพรรษา ในปัจจุบัน

ออกพรรษา

✲ เสด็จกรุงสาวัตถี ประทับที่วัดพระเชตวัน ปรารภเรื่องนางปฏิปูชิกา ภรรยาของมาลาภารีเทพบุตร แสดงความแตกต่างระหว่างอายุของเทวดาและมนุษย์

✲ ทรงแสดงบุคคลในโลกนี้มี ๔ ประเภท แด่พระเจ้าปเสนทิโกศล

✲ นางจิญจมาณวิกา ใส่ความว่ามีท้องกับพระพุทธเจ้า ถูกธรณีสูบลงอเวจีมหานรก นับเป็นการเผชิญการต่อต้านครั้งสำคัญ นับแต่ประกาศพระศาสนา

พรรษาที่ ๘ จำพรรษาที่เภสกพาวัน ใกล้เมืองสุงสุมารคีรี แคว้นภัคคะ อายุ ๔๒ ปี

✲ โพธิราชกุมารสร้างโกกนุทปราสาท เสร็จจะฆ่านายช่าง นายช่างรู้ทันสร้างนกครุฑบินหนี

✲ เกิดทำเนียมห้ามพระสงฆ์เหยียบผ้าขาวในวันฉลองโกกนุทปราสาท

✲ บิดาของสิงคาลกมานพบวช บรรลุพระอรหันต์

ออกพรรษา

✲ ทรงบัญญัติสิกขาบท เรื่อง การผิงไฟของภิกษุ

❊ โปรดมาคันทิยาพราหมณ์และภรรยา จนขอบวชทั้ง ๒ คน แล้วได้บรรลุพระอรหันต์

❊ นางมาคันทิยาผู้เป็นธิดาผูกจิตอาฆาตในพระพุทธเจ้า

❊ เศรษฐีชาวกรุงโกสัมพี ๓ คน ตามไปฟังธรรมที่วัดเชตวัน เมืองสาวัตถี บรรลุเป็นพระโสดาบันและได้สร้างวัดโฆสิตาราม วัดปาวาริการาม และวัดกุกกุฏาราม ถวายที่กรุงโกสัมพี

พรรษาที่ ๙ จำพรรษาที่โกสัมพี แคว้นวังสะ

อายุ ๔๓ ปี

❊ เกิดเหตุการณ์สะเทือนใจ พระนางสามาวดี ซึ่งเป็นพุทธสาวิกา ได้เป็นมเหสีพระเจ้าอุเทน นางมาคันทิยาได้เป็นสนม จ้างคนจัดม็อบด่าพระพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ เวลาบิณฑบาตและตามท้องถนน และวางแผนเผานางสามาวดี ทั้งปราสาทจนตายทั้งเป็นพร้อมนางสนมจำนวน ๕๐๐ นาง นางมาคันทิยาถูกลงโทษด้วยการถูกเฉือนเนื้อแล้วให้นางกินเนื้อตน ส่วนผู้ร่วมคิดให้ฝังครึ่งตัวกลบด้วยฟางเผาทั้งเป็น แล้วไถตัดด้วยไถ

ออกพรรษา

❊ พระสงฆ์ที่โฆสิตาราม กรุงโกสัมพี แตกความสามัคคี ลุกลามใหญ่โตไปทั่วพระนคร ขยายออกไปจนถึงโยมอุปัฏฐากของพระแต่ละฝ่าย แม้พระพุทธองค์ตรัสห้ามก็ไม่ฟัง

พรรษาที่ ๑๐ จำพรรษาที่รักขิตวัน (ป่าปาริเลยยกะ) อยู่ระหว่างกรุงโกสัมพีกับกรุงสาวัตถี

อายุ ๔๔ ปี

❊ เสด็จปลีกพระองค์จากการแตกสามัคคีของพระสงฆ์วัดโฆสิตตาราม ไปยังรักขิตวัน ระหว่างเส้นทางเสด็จแวะวัดพทริการาม ทรงแสดงติปัลลัตถิมิคชาดก และติตติรชาดก และทรงแวะเยี่ยมพระภคุเถระ ที่วัดพาลกโลณการคาม ทรงแสดงอานิสงค์แห่งการปลีกวิเวกแก่พระภคุพญาช้างปาริเลยยกะ และพญาวานรถวายอุปัฏฐาก ตลอดพรรษา ณ ป่าปาริเลยยกะ ภายหลังเกิดคตินิยมการสร้างพระพุทธรูปปางเลไลย์

ออกพรรษา

❊ พระสงฆ์ชาวโกสัมพีถูกชาวบ้านคว่ำบาตร ไม่ใส่บาตร ไม่ถวายอาหาร ไม่นิมนต์ จึงสำนึกผิด ขอขมาพระพุทธองค์ ทำให้ความสามัคคีกลับคืนสู่คณะสงฆ์

พรรษาที่ ๑๑ ประทับจำพรรษาที่หมู่บ้านพราหมณ์ ชื่อ "เอกนาลา"

อายุ ๔๕ ปี

❊ เสด็จหมู่บ้านพราหมณ์ชื่อ **"เอกนาลา"** ใกล้ทักขิณาคีรีวิหาร ซึ่งตั้งอยู่ประตูด้านทิศใต้ของเมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ เสด็จไปตามคันนา กลางท้องทุ่ง โปรดพราหมณ์ชาวนา ชื่อว่า **"กสิภารทวาชพราหมณ์"** ระหว่างเตรียมงานไถ จนได้บรรลุพระอรหันต์

ออกพรรษา

ไม่ปรากฏหลักฐาน

พรรษาที่ ๑๒ จำพรรษาที่ควงไม้สะเดา เมืองเวรัญชา

อายุ ๔๖ ปี

❊ เวรัญชพราหมณ์นิมนต์ให้ประทับที่เมืองเวรัญชา ขณะนั้นเมืองเวรัญชาเกิดทุพภิกขภัย ข้าวยากหมากแพง มารดลใจไม่ให้เวรัญชพราหมณ์ถวายอาหารพระสงฆ์ พวกพ่อค้าเกวียนหุงข้าวแดงให้พระสงฆ์ฉันตลอดพรรษา ตรัสเรื่อง **"เหตุแห่งความมั่นคงของพระพุทธศาสนา"** พระสารีบุตรทูลขอให้บัญญัติสิกขาบท ยังไม่ถึงเวลาสมควรที่จะให้มีการบัญญัติสิกขาบท

ออกพรรษา

❊ เสด็จเมืองเวสาลีโดยไม่แวะพักที่ใด เพราะทรงเห็นว่าพระสงฆ์ล้าจากการฉันข้าวแดง ตลอดพรรษา ขณะผ่านเมืองพาราณสีข้ามแม่น้ำคงคาที่ท่าน้ำปยาคะ เกิดเรื่องเอรกปัตตนาคราช ซึ่งเคยเกิดเป็นพระภิกษุ ทำผิดอาบัติ แต่ไม่ได้แสดงคืนอาบัติ ในชาติก่อน

❊ พระนางปชาบดีเถรี ทูลลานิพพาน ประชุมเพลิง

❊ ทรงอนุญาตการอุปสมบท ๘ วิธี

พรรษาที่ ๑๓ จำพรรษาที่จาลิยบรรพต เมืองจาลิยา

อายุ ๔๗ ปี

❊ พระเมฆิยะ ซึ่งขณะนั้นเป็นพุทธอุปัฏฐาก หนีจากพระพุทธเจ้าแม้พระพุทธเจ้าตรัสห้ามก็ไม่เชื่อฟัง

ออกพรรษา

❊ แสดงมงคลสูตร ๓๘ ประการ

❊ แสดงกรณียเมตตาสูตร

❊ พระพาหิยะทารุจิริยะฟังธรรม ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ระหว่างพระพุทธองค์กำลังเสด็จบิณฑบาต

❊ พระอัญญาโกณฑัญญะทูลลานิพพาน

พรรษาที่ ๑๔ จำพรรษาที่วัดเชตวัน พระนครสาวัตถี

อายุ ๔๘ ปี

❊ สามเณรราหุลอุปสมบท

❊ ตรัสภัทเทกรัตตคาถา

❊ แสดงนิธิกัณฑสูตร

ออกพรรษา

❊ บัญญัติวิธีกรานกฐิน

❊ อนุญาตสงฆ์ รับการปวารณาปัจจัยเภสัชเป็นนิตย์

พรรษาที่ ๑๕ จำพรรษาที่นิโคธาราม กรุงกบิลพัสดุ์

อายุ ๔๙ ปี

❊ เจ้าศากายะถวายสัณฐาคาร

❊ แสดงสัปปุริสธรรม ๗ ประการ

❊ พระเจ้าสุปปพุทธะขวางทางพระพุทธเจ้า ถูกธรณีสูบลงนรกอเวจี

ออกพรรษา

❊ ไม่ปรากฏหลักฐาน

พรรษาที่ ๑๖ จำพรรษาที่อัคคาฬวเจดีย์วิหาร เมืองอาฬวี

อายุ ๕๐ ปี

❊ โปรดอาฬวกยักษ์

พรรษาที่ ๑๗ ประทับจำพรรษาที่วัดเวฬุวัน กรุงราชคฤห์

อายุ ๕๑ ปี

❊ โปรดอภัยกุมาร พระทัพพมัลลบุตรทูลลานิพพาน

ออกพรรษา

❊ พระวักกลิ ถูกพระพุทธเจ้าตำหนิอย่างแรง จึงหนีจะไปโดดเขาตายที่เหวโจรปปาตะ (เหวทิ้งโจร)

พรรษาที่ ๑๘ ประทับจำพรรษาที่จาลิยบรรพต เมืองจาลิยา

อายุ ๕๒ ปี

❊ โปรดชาวเมืองจาลิกา

ออกพรรษา

❊ เสด็จเมืองอาหาวี ครั้งที่ ๒

❊ โปรดธิดาช่างหูก ให้บรรลุโสดาปัตติผล

❊ ช่างหูกผู้เป็นบิดาขอบวชสำเร็จเป็นอรหัตตผล

❊ ตรัสอริยทรัพย์ ๗ ประการ

พรรษาที่ ๑๙ จำพรรษาที่จาลิกบรรพต เขตเมืองจาลิกา

อายุ ๕๓ ปี

โปรดชาวเมืองจาลิกา

ออกพรรษา

สันตติมหาอำมาตย์บรรลุอรหัตตผลแล้วนิพพาน

พรรษาที่ ๒๐ ประทับจำพรรษาที่วัดเวฬุวัน เมืองราชคฤห์

อายุ ๕๔ ปี

- โปรดมหาโจรองคุลิมาล
- พระอานนท์ได้รับหน้าที่เป็นพุทธอุปัฏฐากประจำ
- พระอานนท์ทูลขอพร ๘ ประการ

พรรษาที่ ๒๑-๔๕ ประทับจำพรรษาสลับไปมาระหว่างวัดเชตวัน กับ วัดบุพพาราม กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล

อายุ ๕๕-๗๙ ปี

ออกพรรษา

เสด็จจาริกไปตามตำบลต่างๆ เพื่อโปรดเวไนยสัตว์ ซึ่งเกิดเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

ในระหว่างพรรษาที่ ๒๑ จำพรรษาที่วัดบุพพาราม เมืองสาวัตถี พระพุทธองค์ทรงโปรดให้แสดงปาฏิโมกข์ ในที่ประชุมสงฆ์ทุกกึ่งเดือน ครั้งแรก **เกิดทำเนียมพระสงฆ์สวดปาฏิโมกข์ทุก ๑๕ วัน ถึงปัจจุบัน ประมาณพรรษาที่ ๒๖ พระราหุลนิพพาน**

ช่วงพรรษาที่ ๓๗ พระเทวทัตคิดปกครองสงฆ์ จึงคิดการณ์ใหญ่ วางแผนปลงพระชนม์พระศาสดา วางแผนให้พระเจ้าอชาตศัตรูทำปิตุฆาตปลงพระชนม์พระเจ้าพิมพิสาร

พระเทวทัตถูกธรณีสูบ

ช่วงพรรษาที่ ๓๘ ทรงแสดงสามัญญผลสูตรแก่พระเจ้าอชาตศัตรู พระเจ้าอชาตศัตรูสำนึกผิด แสดงตนเป็นพุทธมามกะ

❊ กรุงสาวัตถี แคว้นโกศล เกิดเหตุสะเทือนใจ อำมาตย์ก่อการขบถ พระเจ้าปเสนทิโกศลหนีไปพึ่งพระเจ้าอาตศัตรู ผู้เป็นหลานที่แคว้นมคธ แต่สิ้นพระชนม์ระหว่างทางก่อนเข้าพระนครพระเจ้าวิฑูฑภะครองราชสมบัติแคว้นโกศล นึกถึงความแค้นในหนหลัง กรีธาทัพบุกกรุงกบิลพัสดุ์ แคว้นสักกะ ฆ่าล้างวงศ์ศากยราชไม่เว้นแม้เด็ก

พระเจ้าวิฑูฑภะสิ้นพระชนม์พร้อมกองทัพเพราะถูกคลื่นซัดขณะพักกองทัพริมฝั่งแม่น้ำ ในระหว่างเดินทัพกลับจากฆ่าล้างศากยวงศ์

ช่วงพรรษาที่ ๔๓ พระยโสธราเถรีนิพพาน

ออกพรรษา

❊ พระสารีบุตรทูลลานิพพาน

พระสารีบุตรกลับนาลันทคาม บ้านเกิด โปรดมารดาจนบรรลุโสดาปัตติผล พระสารีบุตรนิพพาน ณ ห้องที่ท่านเกิด

❊ พระโมคคัลลานะถูกโจรที่เดียรถีย์จ้างมาทำร้าย ทุบจนกระดูกแหลกละเอียด

❊ พระโมคคัลลานะนิพพาน

❊ นางอัมพปาลีถวายวัดอัมพปาลิการาม นางอัมพปาลีบรรลุธรรม

พรรษาที่ ๔๕ พรรษาสุดท้ายแห่งการดำเนินพุทธกิจ

ประทับจำพรรษาที่เวฬุวคาม ใกล้นครเวสาลี แคว้นวัชชี

อายุ ๘๐ ปี

โปรดให้พระภิกษุสงฆ์จำพรรษารอบกรุงเวสาลี

✲ ตรัสอานุภาพอิทธิบาท ๔

✲ ทรงปลงอายุสังขาร ตรัสโพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ

✲ นายจุลทะถวายสุกรมัททวะ ทรงอาพาธอย่างแรง ด้วยอาการลงพระโลหิต

✲ ตรัสถึงอานิสงส์การนมัสการสังเวชนียสถาน ๔ แห่ง

✲ ตรัสวิธีปฏิบัติต่อพุทธสรีระ ตรัสปัจฉิมโอวาท อันเป็นโอวาทครั้งสุดท้ายแก่ภิกษุสงฆ์

เสด็จดับขันธปรินิพพาน รวมการดำเนินพุทธกิจตั้งแต่ตรัสรู้ได้ ๔๕ พรรษา

✲ ✲ ✲ ✲

เจ้าภาพบริจาคทั่วไป

ลำดับ	รายนามเจ้าภาพ	รายการ	จำนวน
๑.	คุณชุมพล จิตสอาด	• เมรุ ๙ ยอดพร้อมดอกไม้	๒๕๐,๐๐๐
		• วงปี่พาทย์	๕๕,๐๐๐
		• โขน	๕๐,๐๐๐
๒.	คุณกุลวัฒน์ กุลสังคหะ	• ถวายพระสวดเปิดหีบศพ	๑๐,๐๐๐
		• ย่าม ๑๐๐ ใบ	๖,๕๐๐
		• เสื้อยืด ๑๕๐ ตัว	๑๕,๐๐๐
๓.	คุณนิชาภา วานิชวรานนท์	ข้าวสาร ๒ กระสอบ	
๔.	แพตังกวย	ข้าวสาร	
๕.	พระสมชาติ ขอเอื้อกลาง	ภาพยนตร์ ๓ คืน	

เจ้าภาพโรงทาน

วันที่ ๑ - ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	รายการ
๑.	ครอบครัวปิ่งโฆษิต/มีแจ้ง	ข้าวต้มปลา
๒.	ครอบครัวกรานคำ	กาแฟ/โอวันติน
๓.	ร้านหนุ่มบริการ	น้ำแข็งตลอดงาน
๔.	คุณก้อง เพชรกล้า	น้ำดื่ม

เจ้าภาพโรงทานอาหารกลางวัน วันพระราชทานเพลิงศพ

วันอาทิตย์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	รายการอาหาร
๑.	สส. มานะศักดิ์ จันทร์ประสงค์	หอยทอด
๒.	ครัวผู้ใหญ่ต๋อย	ก๋วยเตี๋ยวเนื้อ
๓.	ป้ามาลี วังตระการ	ก๋วยจั๊บ
๔.	บริษัท เสริมสุข จำกัด (สาขานนทบุรี)	ไอศกรีม
๕.	คุณพสิษฐ์ วรรณโกวิท	ขนมจีน
๖.	ครอบครัวอภิชาติโยธิน	ทอดมันปลากราย
๗.	คุณสุวัฒน์ เกษจุฑารัตน์	ก๋วยเตี๋ยวหมูลูกชิ้นน้ำใส
๘.	วัดอุทยาน	ก๋วยเตี๋ยวหมูตุ๋น
๙.	ร้านสายแฮ้งค์	ข้าวเหนียวส้มตำ ไก่ย่าง
๑๐.	คุณเสนาะ-คุณนพวรรณ จิ้นบัว	ข้าวมันไก่

รายนามผู้สร้างหนังสืองาน หลวงพ่อพร ฐิตสาโร วัดโพธิ์เอน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน
๑.	คุณเสนาะ-คุณนพวรรณ จิ้นบัว	๑๐,๐๐๐
๒.	ครอบครัว จันทรถาวร	๕,๐๐๐
๓.	คุณรัตนากรณ์ วัชโรทัย	๒,๐๐๐
๔.	คุณแม่ระเบียบ กรานคำ	๒,๐๐๐
๕.	คุณวนิดา-คุณพิพัฒน์ เรืองวิทยานุเคราะห์	๒,๐๐๐
๖.	นส.ละออง มีแจ้ง	๑,๐๐๐
๗.	นส.นพวรรณ มีแจ้ง	๑,๐๐๐

รายนามผู้สร้างหนังสืองาน หลวงพ่อพร ฐิตสาโร วัดโพธิ์เอน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน
๘.	คุณมาโนช-คุณสุพรรณ วิศาลสมพงษ์	๑,๐๐๐
๙.	คุณบุญส่ง-คุณบูรพา พรรณสุพงษ์	๑,๐๐๐
๑๐.	คุณเปรมจิตต์ มีแจ้ง	๑,๐๐๐
๑๑.	คุณประยงค์-คุณทัศนี ถินปะวัติ	๑,๐๐๐
๑๒.	คุณชวน-คุณอารีย์ อ้นอุ่น	๑,๐๐๐
๑๓.	พระปลัดไอยรา อาภากโร	๑,๐๐๐
๑๔.	พระสมเกียรติ ฐานุตตโร (สีทอง)	๑,๐๐๐
๑๕.	คุณปรีชา-คุณนิตยา มีแจ้ง	๑,๐๐๐
๑๖.	คุณสุวิภา-คุณสุวัฒน์ เกศจุฑารัตน์	๑,๐๐๐
๑๗.	ครอบครัว ปานเกตุ	๑,๐๐๐
๑๘.	น.ส.สุปราณี ทินกร	๖๐๐
๑๙.	คุณแม่เสวียน ทองสุขมาก และครอบครัว	๖๐๐
๒๐.	คุณนงเยาว์ จีนเสน	๕๐๐
๒๑.	คุณไสว จูฑะจันทร์	๕๐๐
๒๒.	อาจารย์ชวพัฒน์-คุณประภา-คุณวิภาดา พรมขุนทด	๕๐๐
๒๓.	คุณเพ็ญศรี พึ่งนิ่ม และครอบครัว	๕๐๐
๒๔.	คุณทราย ม่วงอ้น	๕๐๐
๒๕.	คุณทองหล่อ-คุณประไพ จูฑะจันทร์	๕๐๐
๒๖.	คุณประภา-คุณประเทือง ถินคำ	๕๐๐
๒๗.	คุณแม่ชุ่ม นิลสอน	๕๐๐
๒๘.	น.ส.สมคิด-น.ส.สมทรง ภู่คำ	๕๐๐
๒๙.	คุณแม่สมนึก-ว่าที่ร้อยตรีสรรธาน ภู่คำ	๕๐๐
๓๐.	คุณสมพิศ ดีหลี	๕๐๐

รายนามผู้สร้างหนังสืองาน หลวงพ่อพร ฐิตสาโร วัดโพธิ์เอน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน
๓๑.	คุณพะเยาว์ บุญธรรม	๕๐๐
๓๒.	คุณรัตนา บุญธรรม	๕๐๐
๓๓.	คุณนาราทิพ วิมลเขมรัต	๕๐๐
๓๔.	คุณกิตติภูมิ น้อยสอาด	๕๐๐
๓๕.	พระสมชาติ ขอเอื้อกลาง	๕๐๐
๓๖.	คุณชลอ พุ่มพวง	๕๐๐
๓๗.	คุณเอกราช มีแจ้ง	๕๐๐
๓๘.	คุณขนิษฐา อยู่อ่วม	๕๐๐
๓๙.	คุณอัมรินทร์-คุณอิศรา การสมเหมาะ	๕๐๐
๔๐.	คุณวันชัย-คุณเสริมศิริ ทองเผือก	๕๐๐
๔๑.	คุณอัจฉริยา แป้นทองเล็ก	๕๐๐
๔๒.	คุณสุภาพ ทองเผือก	๕๐๐
๔๓.	คุณกฤศมณฑ์ อุ่นจันทึก และครอบครัว	๕๐๐
๔๔.	คุณไพบูลย์ รักสุวรรณนิมิต	๕๐๐
๔๕.	คุณสมพิศ ปรีดาธนโสภณ	๕๐๐
๔๖.	คุณเบญจวรรณ จันทรคีรี	๕๐๐
๔๗.	คุณทองสุข-คุณสงวน ทองเผือก	๔๐๐
๔๘.	คุณไพริน ทองเผือก	๓๐๐
๔๙.	คุณพิพัฒน์พงศ์ ทองเผือก	๓๐๐
๕๐.	คุณมาลี จีนเสน	๓๐๐
๕๑.	คุณสุพรรณนิกา นิลนาวี	๓๐๐
๕๒.	คุณพรพิไล พูลสวัสดิ์ และครอบครัว	๓๐๐
๕๓.	คุณอัญชัน มีแจ้ง และคุณสมชาย กันชิงแก้ว	๓๐๐

รายนามผู้สร้างหนังสืองาน หลวงพ่อพร ฐิตสาโร วัดโพธิ์เอน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	จำนวนเงิน
๕๔.	พระณัฐวัตร กิตฺตินฏฺโฐ และครอบครัว	๓๐๐
๕๕.	คุณเล็ก-คุณอัญเชิญ พูลเกตุ และครอบครัว	๓๐๐
๕๖.	คุณอุบล มีแจ้ง	๓๐๐
๕๗.	คุณยี่ฟ้า ปิ่งโฆษิต	๒๐๐
๕๘.	คุณบุญหลง คล้ายทรัพย์	๒๐๐
๕๙.	คุณจินตนา ครุฑธะ	๒๐๐
๖๐.	คุณฐาปณี ครุฑธะ	๒๐๐
๖๑.	คุณพลอยธวรรณ ไกรณรงค์	๒๐๐
๖๒.	คุณลัคนา กิติสุภรณ์พันธ์	๒๐๐
๖๓.	คุณวรรณา มีทอง	๒๐๐
๖๔.	คุณทวีศักดิ์ - คุณรุ่งนภา ลือชา	๒๐๐
๖๕.	คุณดวงเดือน แก้วทับ	๒๐๐
๖๖.	คุณราตรี พูลสวัสดิ์	๒๐๐
๖๗.	คุณปรีชา เบ้าจังหาร	๑๐๐
๖๘.	คุณนิคม ยานะศรี	๑๐๐
๖๙.	คุณสุรพ ศรวิชัย	๑๐๐
๗๐.	คุณนพดล สะอาดเอี่ยม	๑๐๐
๗๑.	พระเปี๊ยก	๑๐๐
๗๒.	คุณปวีณพรรธช์ สนธิขันธ์	๑๐๐
๗๓.	คุณณรงค์ชาญ วิศาลสมพงษ์	๑๐๐
๗๔.	คุณนันทกานต์ วิศาลสมพงษ์	๑๐๐
๗๕.	คุณศิรินทิพย์ โพธิ์สุวรรณ	๑๐๐
๗๖.	คุณณรงค์ชัย วิศาลสมพงษ์	๑๐๐

คำกล่าวขอบคุณ

กราบนมัสการพระเถรานุเถระ พระสังฆาธิการ พระภิกษุ สามเณรทุกรูป และเจริญพรญาติโยม ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ นับตั้งแต่มาพัฒนาวัด รดน้ำศพ นำพวงหรีด มาเคารพศพ รับเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศล ร่วมฟังพระสงฆ์สวดพระอภิธรรม นำภัตตาหารมาถวาย พร้อมจตุปัจจัยไทยธรรมและช่วยเหลือกิจการงานต่าง ๆ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ด้วยอำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวัดโพธิ์เอน จงอำนวยพรให้ทุก ๆ ท่าน มีความสุขกาย สุขใจและเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณธนสารสมบัติ ธรรมสารสมบัติ ตลอดกาลนานเทอญฯ

หากมีสิ่งใด ในการต้อนรับท่านขาดตกบกพร่องกราบขออภัยไว้ ณ โอกาสนี้

คณะสงฆ์และศิษยานุศิษย์วัดโพธิ์เอน

อัญชลี วันทา อภิวาท
ผู้เป็นปราชญ์ แห่งธรรม นำสมัย
พระครู นนทวราภรณ์ ท่านสอนใจ
ชี้ทางให้ ศาสนิกชน พ้นภัยมา
ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ มอบชีวิต
ท่านอุทิศ กายใจ ให้ศาสนา
ปฏิสังขรณ์ ซ่อมสร้าง ทุกอย่างมา
ด้วยศรัทธา ชาวประชา มาร่วมใจ
ปฏิบัติธรรม นำชาวบ้าน สถานถิ่น
มายลยิน ถิ่นโพธิ์เอน ทุกสมัย
ท่านสร้างบ้าน แปลงเมือง ลือเลื่องไกล
ด้วยกลิ่นไอ ศีลสมาธิ และปัญญา
มาบัดนี้ ชาวโพธิ์เอน อาลัยรัก
ด้วยประจักษ์ ด้วยอาลัย ไปทั่วหน้า
ได้น้อมจิต น้อมใจ กายวาจา
สังฆบูชา สู่วิมานทิพย์ นิพพานเอย

"ศิษยานุศิษย์"

